

ועדת החקירה האזרחית לאסון ה-7.10

ישיבת יום 29 באוגוסט 2024

נוכחים:

חברי הוועדה:	עדים:
השופטת בדימוס ורדה אלשיך, יו"ר הוועדה	מר ברי מאירוביץ, מפקד כיתת הכוננות של נחל עוז
רניצ' בדימוס שלמה אהרונישקי, מפכ"ל המשטרה לשעבר	מר יאיר לפיד, יו"ר האופוזיציה וראש הממשלה לשעבר
אלוף במילי איל בן ראובן	מר אלון טירר, יזם ופעיל חברתי
תא"ל במילי יהודית גריסרו, היוה"ל לשעבר	

פרוטוקול

כנס העד מר ברי מאירוביץ, מפקד כיתת הכוננות של נחל עוז.

ורדה אלשיך: שלום. אתה יודע מי אנחנו, ואני רק רוצה לבקש ממך שנהיה מאוד ממוקדים, כי יש לנו לוי"ז. אתה לא אשם בפרטים, אבל שנצליח לסכם. אתה מכיר את חברי הוועדה, ואם לא, הם יושבים כאן לפניך. בוא נשמע מה הדברים שהיית הכי רוצה לומר.

שלמה אהרונישקי: אני מציע שנחלק את זה ברשותך, בוא נתחיל עד ה-6.10 מה היה מצב הביטחון לאורך שנים, כי אני מבין שאתה הרבה שנים שם. איך הוא השתנה, מה השתנה, מה היו יחסי הגומלין עם צה"ל ועם המשטרה, עד הלילה של ה-6.10.

איל בן ראובן: ועוד שאלה אחת לצורך העניין כדי לחדד, אתה מפקד כיתת הכוננות בנחל עוז, אז מאוד מעניין לשמוע מה ידעתם בכיתת הכוננות. מה הייתה רמת הכוננות לפני ה-7.10 מבחינת אימונים, מה ידעתם על החמאס, איזה תרחישים היו מוכרים

לכם, למה התכוננתם. בסך הכול ידעתם שהאיום לא כל כך רחוק מכם. ובסוף נדבר על מצב כיתת הכוננות בבוקר הזה. מה היה, האם היו נשקים, איך התארגנתם, ומה היה שם. זו שאלה ארוכה כזאת, אבל אין לנו הרבה זמן.

טוב, אני אחבר הכול. אני ברי מאירוביץ, בן 45, אני גר בנחל מ-2005. היום אני מנהל את קהילת נחל עוז. נחל עוז מזה שנים בעצם הוא מקום שקרוב לגדר, 750 מטר מהגדר של עזה. החיים שלנו בנחל עוז בצל השכנים או בקרבת שכנים הם חיים שרוויים בעליות וירידות. עד ה-7.10, אמרנו, 95% מהזמן שלנו זה גן עדן, קיבוץ ירוק, חקלאים, התחיל לשגשג, ויש תקופות, ה-5%, שהן קשות מאוד. תקופות של נפילות. אני חוויתי את עופרת יצוקה, עמוד ענן, צוק איתן, ואת כל המערכות אחרי כן. אני לאורך כל השנים גרתי בקיבוץ, מילאתי כל מיני תפקידים בקיבוץ, ומ-2006 אני מפקד כיתת הכוננות. חמי היה הרבש"ץ לפני הרבש"ץ שנהרג. לאורך השנים כיתת הכוננות של נחל עוז הייתה כיתה קטנה, שגדלה. היו לנו נשקים בבית, היה איזשהו שכפ"ץ קרמי עם מחסניות. לכל אחד היה את הציוד האישי שלו. כל אחד בעצם לקח עם הציוד האישי שלו, היה מחסניות, שכפ"ץ, מכשיר קשר, מפה. זה מבחינת הציוד. בין פעם לפעמיים בשנה היינו מתאמנים, בין אם זה על ידי הצבא, ולפעמים היינו עושים אימונים במטווח. בסוף אנחנו מתנדבים, אנחנו לא בימ"מ, זו לא העבודה שלנו. המטרה הייתה בעצם לתת את המענה הראשוני מבחינת כיתת הכוננות. לאורך השנים כל מה שלימדו אותנו זה לתת את המענה הראשוני עד שמגיע הצבא.

העד:

כשאתה אומר לימדו אותנו, מי היה (?)?

יהודית גריסרו:

האימונים הצבאיים.

העד:

איל בן ראובן: הייתה איזושהי הגדרה לגבי זמן, זאת אומרת אתם ידעתם דרך ארגונים, מפקד

האוגדה או המח"ט, אמר לכם אתם צריכים לעמוד עד שיבוא הצבא וכמה זמן?

העד: אף אחד לא ידע להגיד לנו כמה זמן, באימונים בדרך כלל תוך מספר דקות. בנחל

עוז יש לנו את המוצב נחל עוז, שהוא 300 מטר מהקיבוץ, אז תעשו את החשבון.

איל בן ראובן: והתאמתם איתו לפני המלחמה?

העד: לא התאמנו עם המוצב, התאמנו עם הפלוגות.

שלמה אהרונישקי: פלוגות הבט"ש.

איל בן ראובן: אבל היה תהליך של קשר ביניכם לבין הצבא, ומתאמנים מדי פעם, עושים תרגול

של כיתת הכוננות ומגיע כוח צבאי?

העד: היה מדי פעם, כן. התרגולים שלנו היו פעם-פעמיים בשנה. הרבש"ץ שלנו היה

מתרגל הרבה יותר, עבד דרך הצבא. הרבש"ץ והסגן שלו נתנו את המענים, כי

בסופו של דבר כולנו אזרחים, יוצאים לעבודה. כיתת כוננות היא רק כדי לתת את

המענה הראשוני, שהוא סופר חשוב, כן. והיו עליות וירידות לאורך השנים בנושא

הזה. אני יכול להגיד שלאורך השנים, בייחוד בשנים האחרונות, בעצם אחרי

שהקימו את המכשול, באפריל 2021 לקחו לנו את הנשקים. הודיעו לנו שכל אחד

צריך להקים נעילה בבית לנשק. הביאו לנו מנעול בריח, שנתלה את הנשק כמו

איזה תמונה על הקיר, עם מנעול שנועל רק את הבריח שלו, את ההדק.

איל בן ראובן: מה זה אומר לקחו לנו את הנשקים?

העד: אמרו שמי שלא מתקין ומראה לנו שהתקין, לוקחים לו את הנשק.

איל בן ראובן: ואיפה הנשק יהיה?

העד: בנשק"יה בקיבוץ. אנחנו נאבקנו בהם, וגם ביקשנו מהמועצה שיממנו איזושהי

כספת, כספת פח הכי פשוטה שיש. אף אחד לא היה מוכן לשים, זה משהו כמו

750-1,000 שקל לכספת. לא היו מוכנים לשים את זה בשום פנים ואופן. אני חושב שכמעט כולם, או כולם החזירו את הנשקים. אף אחד לא היה מוכן לשים נשק על הקיר, הילדים שלנו לא צריכים לראות נשקים בבית. החזרנו את הנשקים, והנשקים עברו לכספת. לפני האימונים-

איל בן ראובן: ב-6:30 באירוע הנשקים בנשקייה?

העד: נכון.

איל בן ראובן: אין לכם נשקים.

יהודית גריסרו: רגע אחד נחזור ל-2021. אתה יכול להסביר ממה האירוע הזה של לקחת את הנשקים?

העד: היו גניבות נשקים, וגם הודיעו לנו שחייבים-

איל בן ראובן: נשקים נגנבו מהצבא. רוב הנשקים נגנבו מהצבא, ולהם אמרו תשימו את הנשקים בנשקיות, מה שנקרא כשיבוא האויב אז נתחיל.

העד: בקיצור, מצאנו את עצמנו בנקודה הכי הזויה שיש. מבחינת הציוד שהיה לנו, היה לי את כל הציוד בסופו של דבר, כולל מכשיר קשר, שכפ"ץ ומחסניות, אבל אין לי נשק. לאורך השנים כל הזמן אמרנו מה נעשה, נרוץ לנשקייה? עד שמישהו יפתח, עד שזה. זה היה אירוע רע מאוד. אם היו לנו נשקים ב-7.10, אז חלק מאיתנו היו נהרגים בכיתת הכוננות, אבל היו מצילים הרבה יותר אנשים.

איל בן ראובן: צעקתם את זה כלפי מעלה?

העד: בוודאי.

איל בן ראובן: זה אבסורד שהיום אתה בוודאי לא יכול להעלות על דעתך דבר כזה.

העד: היינו מול כל הגורמים, ישבנו שלוש שעות מול הרמטכ"ל.

יהודית גריסרו: אתה יכול לספר לנו על הפגישה הזו?

העד: אנחנו קופצים. בקיצור, מצאנו את עצמנו בלי נשקים, בסיטואציה שהצבא הקים את המכשול, הכול טוב ויפה. מכשול תחתי, מכשול עלי, ובסופו של דבר החיילים שהיו בקיבוץ, הייתה קבוצת חיילים שנקראת הגני"ש, הם שמרו על הקיבוץ, יש עמדה מערבית בקיבוץ, וגם בשער.

איל בן ראובן: כמה חיילים? מחלקה?

העד: 15 חיילים.

איל בן ראובן: מחלקה.

העד: בקיצור, מה שקרה אחרי שהקימו את המכשול לאט לאט הוציאו את החיילים מכל היישובים. אנחנו היינו בין היישובים האחרונים שהוציאו את החיילים. והם אמרו שיש מכשול, ויש מי שמגן עלינו, ויש מצלמות, ויש כיפת ברזל. ובסופו של דבר כל האמצעים האלה גרמו לצבא להתרחק. ואני חושב שאחד הכישלונות הכי גדולים של כולנו, שאנחנו גם בקונספציה הבנו שיש מכשול שמגן עלינו. ברגע אחד עם שופל הם באו והעיפו את המכשול. ובגלל כיפת ברזל אף אחד בעצם לא נלחם. בגלל כיפת ברזל, שהיא המצאה מצד אחד גאונית, ומצד שני אם לא הייתה כיפת ברזל אני חושב שכולנו היינו במקום אחר. לא היינו נותנים לחמאס להתעצם ולהתחזק ולהתאמן. על כל פיפס הצבא היה נכנס בהם, וזה לא קרה. הגנו. והמון פעמים בנחל עוז בגלל שאנחנו קרובים אז היו המון נפילות. בצוק איתן היו 270 נפילות בנחל עוז, נהרג לנו דניאל הילד, בן 4.5. והרגשנו לאורך השנים שאנחנו כאילו נמצאים, שומרים על הגדר, גרים וחיים את החיים שלנו.

איל בן ראובן: מה שאתה אומר זה שלאור כל הטכנולוגיות, מה שקרה זה שאתם נשאתם מלפנים והצבא הלך אחורה בגדול.

העד: הצבא היה לצדנו, אבל הוא היה פחות לפנינו. הוא היה עם מצלמות לפנינו וכל

מיני אמצעים, אבל פיזית הוא לא באמת היה ברמת מוכנות מספיקה.

שלמה אהרונישקי: תחושת הביטחון של התושבים הייתה טובה או לא לאורך השנים?

העד: היינו בעליות וירידות, חויינו המון אירועים. ירו לנו טיל על אוטובוס, שפגע

באוטובוס על כביש אחרי שהוריד את הילדים לבית ספר. וכל פעם שהיה יום של

אירוע, אז היו מוציאים אותנו, ובשנים האחרונות הם בעצם גם סגרו את הקיבוץ,

כבר לא נתנו לצאת ולהיכנס. אם לא הספקנו לצאת עד שעה מסוימת, אין כניסה

ויציאה בגלל איומים של טילים.

איל בן ראובן: אני רוצה לשאול, 6:30 בבוקר אתה מפקד כיתת הכוננות, מתחיל האירוע. האם

אתה מקבל ממישהו מלמעלה, אמור להיות צבא או משטרה, מישהו נותן לכם

איזשהן הנחיות?

העד: לא, בדרך כלל מי שמקבל הנחיות זה לא מפקד כיתת הכוננות, זה הרבש"ץ ויו"ר

צח"י, הם האנשים שבתקשורת ישירה עם הצבא. הרבש"ץ אני יודע שהיה בקשר

עם הצבא, הוא גם הזעיק. במקרה בגלל הפגנות שהיו על הגדר בחודש לפני כן,

היה צוות מסתערבים בנחל עוז, והרבש"ץ הזעיק את הצוות הזה. המחבלים הגיעו

ממש לבית שלו, שמונה מחבלים, שהצוות הזה נטרל, הרג אותם. חצי מהצוות

נפצעו, אחד נהרג. ולרבש"ץ היה קשר עם הצבא עד שהוא נהרג. הוא היה בקשר

עם ניסן, סגן הרבש"ץ שלנו, ואז באיזשהו שלב הוא לא ענה לו. הייתה במקרה

יחידת מסתערבים ביישוב, הם נלחמו ראשונים ואנחנו הצטרפנו.

איל בן ראובן: אחרי שאתם פותחים את הנשקיה.

העד: לא פתחנו את הנשקיה. החשמל נפל, רק לאילן היה מפתח. מה שקרה, ניסן סגן

הרבש"ץ היה לו M-16, והיה לו גם אקדח. אחרי שהבנתי שיש מחבלים ביישוב,

התקשרתי אליו. רק מהקול שלו הבנתי שהוא במצוקה. אני כבר התארגנתי עם הציוד, הוא אסף אותי מהבית. השארתי את אשתי ושישה ילדים עם כלב בממ"ד. ממש תוך שתי דקות הוא אסף אותי, ומאותו רגע, 7:15-7:20 בבוקר. הוא היה עם נשק ואקדח, ואני הייתי עם M-16.

שלמה אהרונישקי: איזה נשק היה לשאר כיתת הכוננות?

העד: לא היה להם. כל הנשקים היו בכספת, הכספת הייתה נעולה. החליפו כספת שבוע לפני, אלה כספות חשמליות כאלה. והייתה הפסקת חשמל. אני לא יודע מה יותר מבין השתיים. אנחנו בעצם עצרנו את כיתת הכוננות, הם כתבו בוואטסאפ תחלקו לנו נשקים ואנחנו נצא, ולא יכולנו לעשות את זה.

שלמה אהרונישקי: אז מה, כיתת הכוננות עבדה עם הידיים?

העד: כיתת הכוננות לא עבדה, נשארה ושמרה על המשפחות שלהם בבתים.

איל בן ראובן: מי שנלחם בשלב הזה בנשק זה יחידת מסתערבים ואתה וניסן או אילן.

העד: אילן נהרג על ההתחלה.

איל בן ראובן: מתי מגיעה יחידה צבאית?

העד: אנחנו נלחמנו עד השעה 13:30 בצהריים, 13:23, אנחנו ויחידת המסתערבים.

אנחנו חילצנו את כל הפצועים שלהם, של המסתערבים. אם לא היינו מחלצים אותם הם לא היו בחיים היום. חילצנו אותם, הצלחנו להביא את הרכבים של הצבא ממוגנים. עם אחד נסעו לסורוקה, ואנחנו עם הדיפנדר, עד שפגעו בנו. אז היה מצב שכמה שעות, מ-10-11 בבוקר, היינו ביחד בתוך הדיפנדר הממוגן, מסתובבים ברחבי הקיבוץ ונלחמים.

איל בן ראובן: פחות או יותר, ממה שאתה יודע, כמה כוח הייתם?

העד: פחות מהמחבלים החמושים שהסתובבו בקיבוץ.

- איל בן ראובן: ואתם שניים-ארבעה, חמישה אנשים.
- העד: חמישה אנשים מיחידת המסתערבים.
- איל בן ראובן: מסתובבים עם הזאב.
- העד: לא עם הזאב, בהתחלה עם שני הרכבים. יורדים, נכנסים לבתים של אנשים, לפי הודעות וואטסאפ של אנשים כל עוד זה עבד. יורדים ונתקלים, מנהלים לחימה מול מחבלים.
- איל בן ראובן: עד 13:30.
- העד: כן. באיזשהו שלב באזור 12:00 מאחד הבתים ירו עלינו RPG, למזלנו הוא פגע לנו רק בגלגל. עד 13:30 אנחנו מיובשים, נלחמים לבד, רצים בכל הקיבוץ ומנסים למנוע מהם להיכנס. מאות של בוזזים בקיבוץ, מעבר למחבלים החמושים, ילדים שבאו. לקחו אופניים, רצים עם טלויזיות ומזוודות. כשנסענו בהיקף הקיבוץ, אני רואה ממערב מאות של אנשים רצים. מבחינת התרחישים, תמיד היה תרחיש כזה. אני במקרה גם עבדתי במסוף קרני באבטחה, שהוא ממש קרוב. ואחד התרחישים שהיו לנו שם זה כניסה המונית של אנשים, וזה בדיוק מה שקרה.
- שלמה אהרונישקי: לקרני או לקיבוץ?
- העד: בזמנו לקרני זה היה.
- שלמה אהרונישקי: מישהו תרגם את זה גם לקיבוץ?
- העד: אני לא חושב. כל מה שאנחנו נערכנו אליו זה שתיכנס חוליה של מחבלים, אם זה ממנהרה או איכשהו תגיע לקיבוץ, חוליה-שתיים. אלה האירועים שתרגלנו. בחיים לא דמיינו שנוצף במחבלים בקיבוץ מכל עבר.
- יהודית גריסרו: היום כשאתה מסתכל על מה שקרה ומנסה רגע להסביר לעצמך, איפה הכשל המרכזי? מה התשובה שאתה נותן לעצמך?

- העד: אני חושב שקודם כל הכשל המרכזי בחשיבה שלנו, הקונספציה שלנו, של המדינה ושל הצבא בעיקר, שההגנה שיש להם היא הגנה מספקת. זה הכשל המרכזי בעיניי. והשאננות. יש הרבה שאננות. בסוף-
- יהודית גריסרו: אתה יכול לצבוע את השאננות הזו?
- העד: בסוף ככל שעובר הזמן וככל שיש יותר אירועים שקורים ויותר הגנות, אז מבינים שצריכים להוציא חיילים, ואפשר לשחרר קצת את הרסן מתוך היישובים, וזה מייצר שאננות אצל כולם.
- ורדה אלשיך: במהלך התקופה שאחרי ה-7.10, האם ישבתם עם מישהו, עשיתם איזשהן פגישות של הפקת לקחים? האם מערכת הביטחון מתקשרת אתכם?
- העד: כן. יש תחקיר צבאי שמבוצע, וכבר לקראת סיום. אני לגמרי מעורב בתחקיר, ולא רק אני, כל מי שהיה.
- ורדה אלשיך: בתדירות סבירה?
- העד: יש תחקיר. היו כמה וכמה תחקירים לאורך הדרך, תחקירים היסטוריים, תחקירים של הלחימה. התחקיר של נחל עוז עוד לא יצא. הוא יצא בקרוב, בדיוק דיברנו איך אנחנו הולכים לעשות את זה שזה לא יהיה כמו בבארי, שבסוף איך שהוא בוצע היה מאוד בעייתי. יש לנו המון עדויות. נחל עוז יש פרויקט של 710 שעושים אוניברסיטת תל אביב שמתעדים אנשים מנחל עוז. יש למעלה ממאה עדויות מצולמות, שזה מאוד יכול לעזור להבין את תמונת המצב.
- איל בן ראובן: של תושבים מנחל עוז?
- העד: כן, כל אחד והסיפור שלו. כל אחד שהיה בעוטף ב-7.10 יש לו סיפור מטורף. אתם יודעים, גם לשבת בממ"ד ולשמוע את המחבלים לידך או מנסים להיכנס אליך הביתה ובסוף לא מצליחים זה סיפור.

- שלמה אהרונישקי: זה נקרא פרויקט של אוניברסיטת תל אביב?
- העד: כן, פרויקט 710. יש מישהי מהקיבוץ שהיא מובילה את הפרויקט הזה.
- שלמה אהרונישקי: מה שמה?
- העד: שלהבת דותן. וגם הם עשו עכשיו איזשהו תיעוד של כיתת הכוננות, את המסלול שעשינו בנחל עוז. צילמנו כמה שעות.
- שלמה אהרונישקי: היום אתם מצוידים יותר?
- העד: מבחינת מה?
- שלמה אהרונישקי: כיתת הכוננות.
- העד: היום אנחנו לא בקיבוץ. בודדים מאוד נמצאים בקיבוץ. אנחנו שטח צבאי סגור. אבל מה שקרה זה בעצם הנחיתו לנו מכולה של ציוד, שמו אותה בקיבוץ, יש בה ציוד, לכל אחד יש תיק עם שכפ"ץ וכו', ואמורים להגיע גם מתישהו נשקים. מי שבכיתת הכוננות בקיבוץ עצמו יש לו נשק. אני חושב שכולם למדו מהאירוע הזה שנשק זה לא משהו שאפשר להשאיר במקום נסתר או בכספת.
- איל בן ראובן: תגיד, מילה על הטיפול בכם מאז המלחמה, האזרחים. מה אתה יכול להגיד על הטיפול בכם?
- העד: אני יכול להגיד שבשבועות הראשונים היה כאוס מטורף. רק אחרי כמה שבועות הגיעו כל הגורמים אלינו, כל משרדי הממשלה לאט לאט הגיעו. לא הגיעה נציגות רשמית של הממשלה. הגיעו מנכ"לים. ובעצם הוציאו אותנו, ומטפלים בנו, גם מבחינת רווחה, גם מבחינת ביטוח לאומי, גם מבחינת החוסן של שער הנגב, מבחינת טיפולים וליווי. כן מטפלים. לקח זמן, זה לא משהו שקרה ברגע אחד. והיום אנחנו נמצאים עטופים, ומצד שני אתם יודעים, המדינה בצל המלחמה חזרה לאיזושהי שגרה. אנחנו עדיין לא חזרנו לשגרה. יש לנו חטופים בעזה, אחד מהם

חבר בכיתת הכוננות. ועד שלא יחזרו החטופים שלנו, אז אנחנו לא באמת חיים את החיים.

איל בן ראובן: כמה חטופים יש לכם?

העד: יש לנו שני חטופים חיים עד כמה שאנחנו יודעים, ויש חטוף שלישי שהוא עובד זר שאנחנו יודעים שהוא נרצח.

שלמה אהרונישקי: תגיד לי שתי מילים על השיחה עם הרמטכ"ל, היית?

העד: כן. הייתה שיחה מאוד חשובה.

שלמה אהרונישקי: קיבלתם תשובות?

העד: על מה שהיה ב-7.10? תראו, אנחנו הפסדנו את המלחמה ב-7.10. אבל קיבלנו הרבה אמפתיה והזדהות, ושותפות אמיתית. זו הייתה שיחה מאוד כנה. זה גם הגיע לתקשורת, כל מיני דברים דלפו, שהם לגמרי לא נכונים. אם תשימו לב, אם תסתכלו על הכתבה שעשו, מהרגע שפרסמו אותה עד היום היא השתנתה כבר עשרים פעם. מישהו הדליף שם דברים לא נכונים. בסוף הצבא נכשל, אבל אנחנו מעריכים את צה"ל, ואנחנו מכבדים אותו ויודעים שהם נלחמים בשבילנו, והם יעשו את הכול כדי להחזיר את החטופים, וזה חשוב שהם יעשו את זה ואנחנו ניתן להם את הגיבוי. כי אם אנחנו היום, מה שנקרא נתלכלך עליהם, אז לא עשינו כלום.

יהודית גריסרו: האם בתחקיר של הצבא יש משהו שהתחדש לך?

העד: בטח. אני עוד לא ראיתי את כל התחקיר, אבל ממה שראיתי אז כן.

יהודית גריסרו: משהו ברמת התובנות שאתה יכול לחלוק?

העד: קודם כל, הבנתי שיש לנו הרבה מזל, כי גם הרבה מהמחבלים הגיעו למוצב של נחל עוז. תחשבו שאם לא היו מגיעים לשם מאות מחבלים, היו מגיעים אלינו. אז הגיעו לכל המקומות, אבל היו יכולים להגיע יותר. אחת התובנות שלמדתי בדיעבד

היא שהיו כוחות שנלחמו סביבנו, חיילים עם טנקים, וחיילים אמיצים שממש שמרו עלינו מבחוץ. אלה דברים שלא ידענו אותם.

שלמה אהרונישקי: כמה נהרגו לכם ביישוב?

העד: 15. אבל בסופו של דבר, ה-7.10 זה כישלון אחד גדול. זה כאב לב. בעיקר זה כאב לב וטראומה נוראית שאנחנו נושאים אותה עד היום. אנחנו מלווים את המשפחות השכולות שלנו, את המשפחות של החטופים. אנחנו חיים את זה.

יהודית גריסרו: אתה יכול לספר משהו על המשפחה הפרטית שלה?

העד: כן. רוני אשתי, איך שדיברתי עם ניסן בבוקר, אז אמרתי לה שאני יוצא. כבר ארגנתי את הציוד. והיא לא הבינה מה קורה, ואני לא הבנתי מה קורה. אמרתי לה אני יוצא להיות עם הצבא, הייתי בטוח שהוא צ"ק צ"ק יגיע ואני חובר אליהם. השארתי אותה עם ארבעת הילדים שלנו ושתי חברות. לאחת מחבלים הגיעו לבית ואבא שלה נלחם. והמשפחה השנייה גרה בשורה, ששם אם ראיתם את כל הלייבים שהיו מנחל עוז, היה תומר ז"ל שדפק בדלתות, אז הוא הגיע אליהם, והם לא פתחו. היה שם מזל גדול. ואשתי, מבחינתי, היא הגיבורה האמיתית. היא הייתה צריכה להחזיק את כולם, גם ילדים שלא שלה, בזמן שעוברים לה מחבלים מסביב לבית. רצחו את השכן שלנו. ואנחנו מנסים להרים את הראש עם כל הדבר הזה.

שלמה אהרונישקי: ברי, אנחנו מתנצלים, המון תודה.

העד: הכול בסדר.

שלמה אהרונישקי: אם אתה מרגיש שיש לך עוד משהו להגיד.

יהודית גריסרו: אולי נעשה המשך.

איל בן ראובן: אני חושב שאת הנקודות המרכזיות קיבלנו, ואם יהיו שאלות אז נפנה אליך.

יהודית גריסרו: תודה.

העד: בהצלחה.

ורדה אלשיך: תודה לך ולכולכם.

העד: תודה.

העד יוצא מן האולם.

נכנס העד מר יאיר לפיד, יו"ר האופוזיציה וראש הממשלה לשעבר.

העד: בוקר טוב.

ורדה אלשיך: בוקר טוב, מר לפיד, יו"ר האופוזיציה. אני לא אתחיל עם כל התארים. אנחנו מאוד

שמחים שבאת ונענית. מה אנחנו עושים אתה יודע. אנחנו נשמח לשמוע, בין

היתר, כל מיני דברים ובאמצע אולי גם נשאל דברים, אבל ניתן לך להתחיל.

העד: מאה אחוז, כבי' השופטת וחברי הוועדה. אני רוצה למקד את הצהרת הפתיחה

שלי בנקודה מרכזית אחת - לא נכון שהמערכת המדינית לא קיבלה התראה לאסון

ה-7.10. במשך חודשים ראש הממשלה ושרי הקבינט קיבלו סדרה של התראות

חמורות וחסרות תקדים, ולא עשו דבר. חמאס לא התחיל לרצות לרצוח יהודים רק

ב-7.10.2023. חמאס רצה להרוג יהודים ב-2021, לפני חמש שנים ולפני עשר

שנים. הוא לא נמנע מזה כי הוא לא רצה, אלא כי הוא ידע שהוא לא יכול. חמאס

הוא ארגון טרור רצחני, זו המהות שלו. אם הוא היה יכול לצאת למסע של טבח

אונס רציחות וחטיפות קודם לכן, הוא היה עושה את זה. אם חיזבאללה היה

מאמין שהוא יכול לירות אלפי טילים וכטב"מים על הצפון, הוא היה עושה את זה.

בכל רגע נתון, התפיסה של הדרג המדיני הייתה שחמאס מעוניין לרצוח כמה

שיותר ישראלים ברגע הראשון שיוכל. לזה נועדו מערכי השיגור והטילים, והברחה

של אמל"ח לתוך עזה, לבנון ויו"ש. השאיפות הרצחניות של ארגוני הטרור מעולם לא הוסתרו. עד 2023 היה ברור עוד דבר - שהם לא יכולים, והם יודעים שהם לא יכולים. מאמצע 2023 היו יותר ויותר קולות בתוך ארגוני הטרור שאמרו שהגיע הרגע שלו הם חיכו, והקולות האלה הופיעו בהערכות המודיעין, ובדיונים בצה"ל, בשב"כ ובמוסד. היו לא מעט קולות במערכת הישראלית שאמרו הם כן יכולים, הם רוצים, והם מזהים את ההזדמנות שהם חיכו לה הרבה מאוד זמן. אני הייתי אחד הקולות האלה. אני רוצה להפריך פה את האמירה שחוזרת שוב ושוב מצד הממשלה הנוכחית כאילו הדרג המדיני לא עודכן לגבי העובדה שחמאס אינו מורתע כמו בעבר. הוא כן עודכן. אני עודכנתי. ואת החומר המודיעיני שאני ראיתי ראו גם ראש הממשלה ושרי הקבינט. אני אמרתי את זה בזמן אמת, ולא הייתי היחיד. אני רוצה ברשותכם לתאר לכם את הדרך שהובילה להתראות האלה. ב-24.7.2023 הקואליציה הביאה להצבעה בכנסת את ביטול עילת הסבירות. במהלך השבוע שלפני ההצבעה, הרמטכ"ל, רא"ל הרצי הלוי, ביקש להיפגש עם ראש הממשלה נתניהו כדי להזהיר אותו מההשלכות הביטחוניות של ההצבעה ושל המהפכה המשפטית על מוכנות צה"ל, ועל הדרך שבה ארגוני הטרור קוראים את הקרע בחברה הישראלית. ראש הממשלה בניגוד למקובל לא הסכים להיפגש עם הרמטכ"ל ולקיים איתו דיון. אני יושב בקבינטים ביטחוניים יותר מעשור. אני לא זוכר מקרה אחד נוסף שבו רמטכ"ל ביקש פגישה דחופה עם ראש הממשלה בגלל עניין ביטחוני ונענה בשלילה. במקום הפגישה, שלח רא"ל הלוי מכתב לראש הממשלה שבו הזהיר מהשלכות החקיקה על חוסנה של המדינה וחוזקו של צה"ל.

אתה ראית את המכתב הזה?

איל בן ראובן:

העד:

לא, אני מכיר אותו. הסיבה היחידה למשלוח מכתב כזה שיהיה תיעוד להזרה ביטחונית שלא קיבלה מענה. כמי שהיה ראש הממשלה בישראל, אני אומר לכם באחריות מלאה, כשהרמטכ"ל רוצה פגישה דחופה, אתה מזיז את כל הלוי"ז ומקיים את הפגישה. אין ולא יכול להיות מצב, אין דיסציפלינה כזו, שפגישה כזו לא מתקיימת באופן מיידי, גם אם לא תאהב את מה שתשמע. באותם ימים שקדמו להצבעה אני הייתי בעיצומו של מו"מ אינטנסיבי בתיווכו של הנשיא הרצוג על מנת להגיע להצעת פשרה בנוגע לחקיקה. על השולחן היה מונח מתווה, הוא לא היה אידיאלי בעיניי, אבל האמנו שהוא לא מכיל בחובו פגיעה מהותית בדמוקרטיה בישראל. העברתי מסר ללשכת ראש הממשלה ברוח זו, וגם לנשיא, והנשיא בחר לעדכן בפרטים גם את חה"כ אריה דרעי. חלק מארגוני המחאה כעסו מאוד על זה שהייתי מוכן להגיע להסכמה, אבל הייתי מוכן לזה גם בגלל המשקל הגדול שנתתי להזרות הביטחונית ששמענו שוב ושוב. יום לפני המלחמה נפגשתי עם ראש השב"כ רונן בר, ושמעתי ממנו אזהרות חסרות תקדים על השלכות הביטחוניות בעקבות הקרע בעם. שאלתי אותו אם האזהרות הובאו בפני ראש הממשלה והקבינט, והוא השיב שכן. גם הנשיא הרצוג קיבל עדכונים לגבי הסיכון הביטחוני הגדל והולך, והוא נתן לזה ביטוי בשיחותיו עם ראש הממשלה. בבוקר ההצבעה שר הביטחון יואב גלנט הביא לכנסת את ראש אמ"ן, אלוף חליוה, וראש אמ"ץ, בסיוק, כדי שיעדכנו את השרים בסיכונים הביטחוניים שכרוכים בהצבעה. הם שהו בבניין שעות ארוכות כדי לדבר עם השרים. היחידים שבאו לדבר איתם הם השרה גמליאל ואבי דיכטר. מאוחר יותר השרים טענו שלא נפגשו איתם בגלל לחץ הזמנים של ההצבעות, אבל טענה זו לא עומדת במבחן (?), כי ההצבעה נקבעה ל-14:00. היה להם די והותר זמן להיפגש עם האלופים, הם פשוט לא רצו.

כשעתיים לפני ההצבעה דיברתי עם הנשיא בטלפון, והוא דיווח לי שראש הממשלה נסג מכל ההסכמות, כי הייתה לו פגישה מתוחה עם לוי ובגלל מסרים שקיבל מבן גביר וסמוטריץ'. מחוץ לכנסת היו הפגנות מאוד סוערות. בתוך אולם המליאה שר הביטחון יואב גלנט ניסה להגיע להסכמות של הרגע האחרון. המניע שלו היה ביטחוני בלבד, השר גלנט ככל הידוע לי לא עסק בנושא החוקתי או המשפטי, אלא העמדה הביטחונית של כל גורמי הביטחון, שהמהפכה המשטרית פוגעת במערכת הביטחון, בהרתעה הישראלית, בחוסן וביכולת ההרתעה מול אויבינו. אמרתי לו שאני לא הבעיה, אני מוכן ללכת לפשרה, הם ברחו לי ברגע האחרון. הצעת החוק עברה, והכאוס במערכת הביטחון וברחובות הלך וגבר. ב-21.8.2023 הייתי בעדכון ביטחוני אצל ראש הממשלה. המזכיר הצבאי דאז, האלוף אבי גיל, ניהל את העדכון ודיווח לי על התחממות בכל הגזרות - איראן, חיזבאללה, ארגוני הטרור בעזה וביו"ש. אלוף גיל דיווח שכל אלה מזהים בצד הישראלי חולשה, אובדן כשירות בצבא, ובנוסף משבר גדל מול האמריקאים. אני חשבתי שמדובר במידע יוצא דופן גם בחריפות שלו וגם בנחרצות שלו. ראש הממשלה אני חושב מהתרשמות אישית שלי נראה לי משועמם ואדיש, ולא העיר על זה דבר. מי שלא מכיר, בתדרוכים כאלה המזכיר הצבאי מציג עמדה משוקללת. העובדה היא שכל אויבינו קראו באותה צורה את המתרחש בישראל, הם חשבו שישראל נחלשה מבפנים באופן משמעותי, והם זיהו את חוסר הקשב בדרג המדיני, והבינו שמבחינתם מדובר בהזדמנות. היתרון בסוג כזה של תדרוך, בגלל שהוא נובע מכל ארגוני הביטחון וברמה של ראש ממשלה, אז אתה גם יודע על מה להסתכל בחומר המודיעיני השוטף. בשבועיים אחר כך הייתי מספר פעמים בוועדת החוץ והביטחון של הכנסת, שם ישבתי לקרוא את כל דוחות המודיעין

האחרונים. זה נעשה כמובן באישור לוינשטיין. אני מקבל את אותה גישה שמקבלים חברי ועדת המשנה למודיעין ושירותים חשאים, שבה הייתי חבר קרוב לחמש שנים. כלומר, מונח בפניי החומר המודיעיני ברמת הסיווג הגבוהה ביותר. המשמעות שלו הייתה חד משמעית - ישראל ברמת הסיכון הגבוהה ביותר. ב-18.9.2023 הייתי שוב בוועדת חוץ וביטחון, וראיתי עליית מדרגה נוספת ברמת הסיכון שהוצגה בדוחות המודיעין. מה שהוצג ונכתב שם היה חד משמעי - ההרתעה הישראלית נשחקה באופן דרמטי, ואויבינו חושבים שיש להם הזדמנות נדירה לפגוע בנו. בעקבות החומרים שאליהם נחשפתי, הודעתי לצוות התקשורת שלי שאני עומד לערוך מסיבת עיתונאים מיוחדת כדי להודיע לציבור הישראלי על צבר יוצא דופן של סיכונים ביטחוניים העומדים בפנינו, וגם רפיון של הצוות המדיני. צוות התקשורת שלי חשב שאיש לא יתעניין בזה, בגלל שהמהפכה המשטרית שואבת את כל הקשב של החברה הישראלית. הם המליצו לי לוותר על מסיבת העיתונאים, ואמרתי שזו בדיוק ההתראה שאני רוצה לתת. שאני רוצה להתריע על זה שבדרג המדיני אין קשב לאיום ביטחוני מיידי. אמרתי שהם לא רואה את החומרים המודיעיניים שאני רואה, ומה שאני רואה חסר תקדים, ולפיכך זו חובתי הציבורית להזהיר את החברה הישראלית מפני סכנה ברורה ומיידית. אני מציין את הוויכוח הזה רק כדי להבהיר כמה חריג היה מה שהופיע בחומר המודיעיני. ב-20.9.2023 ערכנו את מסיבת העיתונאים, ואמרתי את הדברים הבאים. אני אחזור עליהם כי הם לא ארוכים: "ערב יום הכיפורים, אני נאלץ להזהיר את אזרחי ישראל, אנחנו מתקרבים לעימות אלים רב-זירתי לפי מערכות הביטחון. גם האירועים האחרונים ליד הגדר בעזה הם בדיוק מהסוג שהוביל בעבר לסבבי לחימה. ממשלות ישראל כולל ממשלות נתניהו ידעו בעבר כיצד

לפעול כדי להרגיע את השטח - עיבוי הכוחות, סגרים, סיכולים ממוקדים, עבודה מסודרת מול הרש"פ. כך הממשלה שלנו עצרה בהצלחה את גל הטרור שהיה בשנה שעברה. זה לא מה שקורה היום. מספר הנרצחים מהטרור הכפיל את עצמו מאז שהממשלה הנוכחית עלתה לשלטון. כל ראשי מערכת הביטחון, צה"ל, שב"כ, משטרה, גופי המודיעין - מזהירים את הממשלה ואת הקבינט מהתלקחות אלימה. אבל בן גביר וסמוטריץ' מתעלמים פעם אחר פעם מהמלצת גורמי הביטחון. ראש הממשלה איבד שליטה בשריו. כל אחד מתבטא בפופוליזם מסוכן, לתת לעברייני הגבעות להשתולל בלי שום מעצור זו לא מדיניות ביטחונית, לפעול בניגוד לעמדת השב"ס זה לא ימין על מלא, זו הפקרות על מלא. זו גישה שמעדיפה עוד סרטונים והזמנות לאולפנים על פני מדיניות שקולה שתחסוך בחיי אדם. מי שישלם את המחיר, אמרתי אז, הם הילדים שלנו שיצטרכו להיכנס שוב למחנה הפליטים בג'נין, שוב לעזה, ואולי שוב ללבנון. מי שישלם את המחיר הם ההורים שלנו שישבו בממ"ד. להבדיל ממה שהם עשו, לא אאשים את מדינת ישראל בטרור, אבל את מדיניות הביטחון אי אפשר לנהל עם סיסמאות וכותרות. אם נתניהו לא ירסן את סמוטריץ' ובן גביר, נשלם בחיי אדם. במקום לברוח מהצהרות, ראש הממשלה צריך לדפוק על השולחן עוד היום, לרסן את שריו חסרי האחריות, ולפעול יחד עם מערכת הביטחון להרגעת השטח. הוא יגלה שהאופוזיציה תיתן לו גיבוי מלא". עד כאן האזהרה של ה-20.9. אני רוצה לסכם אותה בשתי מילים - הם ידעו. הם ידעו שיש סיכון ביטחוני בהתנהלות שלהם, והם החליטו לקחת את הסיכון הזה. נתניהו ידע, הקבינט ידע, מערכת הביטחון הזהירה, כל אגפי מודיעין הזהירו פעם אחר פעם. צריך להבדיל בין העובדה שב-7.10 לא הייתה התרעה טקטית ממוקדת, לבין העובדה שהייתה התרעה

אסטרטגית שוב ושוב מפני התלקחות אלימה ומפני אובדן הרתעה. ראש הממשלה ידע שארגוני הטרור עוקבים אחרי מה שמתרחש בחברה הישראלית. הוא ידע שהקבינט מאויש באנשים שאסור היה להם להתקרב בשום אופן לקודש הקודשים של ביטחון ישראל. הוא ידע שבן גביר אסור שיהיה מופקד על המשטרה ועל הר הבית, הוא ידע שאיראן, חיזבאללה, חמאס והג'יהאד האיסלמי מזהים הזדמנות, והוא ידע שזו אחריותה של הממשלה לפעול בהתאם לאזהרות שקיבלה, אבל החליט להתעלם מהן. אני לא מוריד פה מאחריותה של מערכת הביטחון. היא הזהירה, אבל לא נערכה בהתאם לאזהרות שהיא עצמה נתנה. במקום לפעול היא חיכתה להוראות מהדרג המדיני. אין לזה תירוץ, ולא יכולה להיות לזה הצדקה. אלא שאחריות הצבא לא פוטרת את אחריות הדרג המדיני. נתניהו ידע שהוא מוביל את המדינה לסיטואציית קצה, והוא העדיף את השיקול הפוליטי על פני השיקול הביטחוני, וטעה את הטעות האיומה ביותר בתולדות מדינת ישראל. את האסון הזה היה ניתן למנוע, את הנרצחים, את הפלישה ליישובים, את החטופים, את מעשי האונס, את הטבח בקיבוצים, בשדרות, באופקים, בנובה, את רצח מאות החיילים. אפשר היה למנוע את זה וזה לא נמנע. נשאלתי פעמים רבות אם אני חושב שאסון ה-7.10 יכול היה לקרות במשמרת שלי, כשאני הייתי ראש הממשלה. התשובה היא לא. שאלת ההמשך המתבקשת היא איך אני כל כך בטוח, והתשובה היא שאין שום אפשרות שאקבל אזהרות בתכיפות ובהיקף שתוארתי והייתי מתעלם. אפילו כראש אופוזיציה לא התעלמתי מהן, ומול אזהרות פחותות יצאתי באוגוסט 2022 לפעולה יזומה לחיסול מפקדי הג'יהאד האיסלמי ברצועת עזה. הייתי עוצר את כל הפעילות הפוליטית ודורך את המערכת. הדיון על מניעה ומצבו הנפשי של נתניהו לא מענייני. אני לא יכול לומר

פה בביטחון למה הוא לא פעל בהתאם לחומר המודיעיני, ולמה לא עצר תהליך פוליטי שיצר אפקט הרסני להרתעה הישראלית ולמוכנות מערכת הביטחון. אני כן יכול לומר לכם שהסכנה הופיעה בחומרים המודיעיניים. הגדרת ראש הממשלה וחברי הקבינט היא החובה לעצור הכול אם סוג כזה של מודיעין בכמות כזו, ולגייס את כל המערכת לעצירת האיום. התפקיד הראשון של ראש הממשלה בישראל הוא למנוע את מותם של אזרחיו. החובה הראשונה של הקבינט היא לספק ביטחון לעם ישראל. זה לא נעשה, ואת התוצאות הטרגיות כולנו מכירים. תודה רבה.

איל בן ראובן: אני רוצה לשאול אותך שאלה. היית ראש ממשלה. קודם כל האמירות שלך פה הן מאוד בהירות, מאוד חזקות. הן מדברות בעיקר על ההבנה לגבי הכוונות של החמאס, של החיזבאללה, של איראן. ההבנה שלהן שישראל נחלשת, וזה הזמן, מן הסתם, אם אתה רוצה לתקוף מישהו אז תמצא את הזמן שהוא הכי חלש. זה ברור. אני רוצה לשאול אותך לגבי ההבנה שלך כראש ממשלה, אני זוכר שהיית בוועדת המשנה, לגבי היכולות, בעיקר של החמאס. את חיזבאללה הכרנו לדעתי טוב. החמאס אני מרשה לעצמי להגיד פה, אחרי כל מה ששמעתי, עשה לנו בית ספר. מבחינת ההתכוננות שלו, רבים מהדברים לצערי ידענו או ידענו פחות, אבל הופתענו מהיכולת. אם התרגיל הזה היה מוצג לי, הוא היה מקבל ציון גבוה על הפגיעה שלו במודיעין שלנו ויכולות הפיקוד ושליטה. חשוב לי לדעת מה אתה, כי היית ראש ממשלה, איך אתה ראתה את היכולות האלה של החמאס מתפתחות ומה עושים עם זה.

העד: אירועים מהסוג הזה בנויים משלוש נשכבות. מניע, יכולת, הזדמנות. המניע אמרתי, הוא ברור, הם תמיד רצו להרוג אותנו. ההזדמנות הייתה הדבר הדרמטי שנוצר פה. צריך לעצור על היכולות. יש דיון גדול על בניית היכולות של החמאס

שמתעלם מהעובדה שהיכולות ההתקפיות של ה-7.10 לא היו יוצאות דופן. הם השתמשו בטויוטות ואנשים עם קלציניקובים, רק הרבה, שפרצו את הגדר. זאת אומרת, השינוי הדרמטי לא היה ביכולות, אלא בהזדמנות. בעובדה שהצבא היה בהדממה, המערכת המדינית נעדרה כל השבועות או החודשים שקדמו לזה. בניית היכולות שידענו עליה, אבל לא ידענו מספיק, הייתה דווקא מבחינת החמאס ההגנתית. מה האסטרטגיה של החמאס? פשוטה, אני צריך להיות מסוגל להישאר בתת קרקע יותר זמן ממה שצה"ל יודע להיות מעל הקרקע, והוא בנה את המערכת המסועפת של המנהרות לאורך תקופה ארוכה כדי שיוכל לעשות מה שהוא עושה היום, לעבור מלחימה סמי-צבאית ללחימת גרילה. היכולות ההתקפיות של 7.10, אין שום ספק שצבא מוכן ודרג מדיני דרוך היו יכולים למנוע את זה. אלה לא יכולות שאנחנו לא מכירים. יש הרבה יותר יכולות לחיזבאללה בצפון מבחינת נשק ומוכנות ממה שהיה לחמאס. הדיון על בניית היכולות הוא חלק מהניסיון להוריד מאשמת חוסר המוכנות. אני מציע להתמקד בנושא של מניע, יכולת, הזדמנות, ולראות שנקודת התורפה הייתה ההזדמנות.

שלמה אהרונישק: אחרי הניתוח המעניין והברור, שתי שאלות. אחת, הרי כל מה שצינת עד ה-7.10, התהליך המשטרי וכל הדברים, ברור לגמרי. אין ספק שהוא נתן דחיפה רצינית. אבל אנחנו מבינים שמה שקרוי הקונספציה התחילה הרבה שנים קודם. לא ביום אחד פתאום נבנה התהליך. אני רוצה לשמוע ממך, מהזווית שלך, בטח בתקופה שהיית ראש ממשלה, אבל היית מחובר להרבה ממשלות הרבה ולפני. איך אתה מסביר את הקונספציה הזאת שאמרה בוא נשמור על שקט ונתעלם מהרבה מאוד דברים שאנחנו רואים. והדבר השני שאני רוצה לשאול ברשותך, האם שמעתם פעם, ישבתם פעם על תרחישים אפשריים, וקיבלתם גם את

התרחיש הזה שהחמאס יום אחד יפרוץ 60 או 50 נקודות, יכנס ויחדור לקיבוצים או למושבים.

העד:

כן. קודם כל לגבי הקונספציה, המושג קונספציה מבלבל, כי יש שלושה גורמים שהובילו לסערה של ה-7.10 - מחדל מודיעיני, מחדל מבצעי, וקונספציה מדינית. הקונספציה הייתה מדינית. המודיעין לקה בעיוורון מודיעיני שכלל את ההתרעות שהוא בעצמו נתן, והאזהרות ניתנו, אבל לא נותחו נכון. המודיעין אמר לכולנו שההרתעה נפגעה, אבל לא הצליח להפוך את זה לתחזית ספציפית. והייתה התעלמות גם מקולות אחרים בתוך המודיעין. זה מחדל מודיעיני נורא, הוא מחייב בעיניי ארגון מחדש של גופי המודיעין והדרך שאנחנו קוראים מודיעין. הוא מעלה שאלות קשות על המבנה של אמ"ן מחקר. היה מחדל מבצעי. הצבא החליט לרדת מתחת לסף המוכנות מול עזה, והוכח בדרך הקשה ביותר שההחלטה הזאת הייתה חסרת אחריות. הזיזו כוחות ליו"ש, הייתה הדממה של הדרום בחג כאילו חמאס לא יודע שיש לישראל חג. בדרך כלל מתגברים כוחות ביו"ש בחגים. הכי חמור ההתארגנות של הצבא בתוך האירוע עצמו, זה מחדל מבצעי נוסף, זה שלא הצליח למשל להגיע לפיקוד ושליטה. אני הייתי מיד אחרי ה-7.10 בסיוור במד"א, הם השמיעו לי הקלטות מה-7.10, ובחלקן מד"א מעדכן את פיקוד דרום מה קורה, במקום שזה יהיה להפך. הם הורידו יותר מסוקים מאשר הצבא. מעל כל זה הייתה הקונספציה. היא לא מודיעינית או מבצעית, אלא תפיסה מדינית שנתניהו הוביל מ-2009 ואילך, תפיסה של ניהול הסכסוך. תפיסה שאמרה שאנחנו לא מנסים לפתור את הסכסוך בדרכים צבאיות או בפתרון מדיני, אלא מתנהלים מתוך תפיסה שאומרת שאפשר לנהל אותו לנצח נצחים, ואחד האמצעים לעשות את זה להפוך את החמאס לכוח נגדי לרשות הפלסטינית, כדי לשמר על איזון כוחות

ביניהם. נתניהו אמר את זה בשורה של התבטאויות פומביות, שהיום הוא ואנשיו מנסים לטשטש. אני הבאתי אחת מהן, יש הרבה. בישיבת סיעת הליכוד, מרץ 2017, נתניהו אומר "מי שרוצה לסכן הקמת מדינה פלסטינית צריך לתמוך בחיזוק החמאס והעברת כסף לחמאס". דבר זה צוטט בהרחבה. גם בקבינט שבו ישבתי ב-2013-2014, וגם בכל דיון שאני מכיר אחר כך, נתניהו מעולם לא העלה ברצינות את האפשרות למוטט את החמאס. זה היה חלק מקמפיין הבחירות שלו, אבל זו לא הייתה אפשרות אמיתית, לא בדרכים צבאיות, ובוודאי לא בהצעת אלטרנטיבה לשלטון בעזה. בכל הפעמים ששמעתם את נתניהו למוטט את שלטון החמאס, הוא מעולם לא אמר מה יהיה במקומו. הקונספציה השגויה שלו הייתה שהוא יצליח לנווט ולנהל ארגון טרור איסלמי למטרותיו הפוליטיות והמדיניות ללא שיהיו לזה השלכות. הוא חשב שהוא מבין את החמאס, והוא טעה. הוא חשב שהוא יכול לקרוא את סינוואר ואת מוחמד דף, ולנהל אותם ככה שישרתו את התכנית המדינית שלו, והוא טעה. זו הייתה השגיאה המדינית והביטחונית החמורה ביותר בתולדות המדינה. והיא גם לא נשענה על שום מצע עובדתי שמישהו מאיתנו מכיר, אלא זו הייתה מין משאלת לב. הוא רצה שזה יהיה נכון, אז הוא פעל כאילו זה נכון, שכל תולדות הטעויות מהסוג הזה-

ורדה אלשיך:

בנקודה הזאת אני רוצה לשאול אותך. כשאתה אומר הוא הסתמך, הוא התייעץ עם מישהו, או שזו הייתה גחמה אישית שלו, מחשבה אישית שלו? הוא בכלל נעזר בהתייעצויות, עד כמה שאתה יודע, בנקודות כל כך קריטיות?

העד:

יש פה שני דברים נפרדים. לגבי ניהול הסכסוך, זו הייתה תזה שלמה שזלגה לימין הישראלי מהימין היותר קיצוני, שזו הייתה דרכו למנוע אפשרות של הסדרים מדיניים או הסכמים. אם השאלה ממוקדת ב-7.10, אני לא מכיר דיונים כאלה,

אבל אני באופוזיציה בשלב הזה, יכול להיות שיש דברים שאינני יודע. זה גם עולה על השאלה שלך אם הוצגו תרחישים. תרחישים הוצגו כל השנים. אלו מכם שמכירים את הנוהל, נכנס הצבא, אומר דפ"א א', ב', ג', אלה שלושת התסריטים, הנה שלוש האפשרויות. האם התקיים דיון רציני שאני מכיר על מיטוט החמאס, לא דיון תקשורתי אלא בחדר הסגור שכולל החלטה מה יבוא במקום החמאס בעזה - התשובה היא לא.

ברשותך, אין ספק שהתיאור של ההתרחשויות מרתק ומאוד בהיר, ואני שואלת את עצמי מה קרה בפוליטיקה הישראלית שכל כך הרבה אזהרות, גם אתה מדבר על האזהרה שלך, גם ליברמן ישב פה ודיבר על האזהרה שלו, אז מה קרה בפוליטיקה הישראלית שכל כך הרבה אזהרות חמורות ובהירות נופלות על אוזניים ערלות? ומה החלק של כל הפוליטיקאים בתוך האירוע הזה?

יהודית גריסרו:

תראי, מה שאת שואלת מהדהד במובן מסוים, יש איזה אווירה כזאת שמדברת שכולם אחראים, כל ה-120. לא כולם אחראים. חברת הכנסת דבי ביטון, תושבת שדרות, שצלצלה אליי ב-7.10 ב-7:15 בבוקר ואמרה "אתה מוכרח לעזור לי לשכנע את חיים (בעלה) לחזור פנימה", כי בחוץ משתוללים מחבלים, והבת שלה בכפר עזה ולא ידעה מה קורה איתה. היא לא אשמה ואחראית כמו בן גביר. היא הייתה בצד הנכון של האירוע ההיסטורי הזה. אני מסכים עם המשתמע של השאלה שלך, אנחנו במקום נורא. ה-7.10 הוא תוצר של הידרדרות של המערכת הפוליטית. זה כמעט שובר לב, כי אנחנו יודעים שזה קרה בכל מקום שבו היה שלטון ממושך מדי של אדם אחד, אלה תופעות בלתי נמנעות, וכל מי שפתח ספר היסטוריה יודע את זה. היה הידרדרות של סדרי העדיפויות הלאומיים, האישי והפוליטי לעומת הביטחוני, ושילמנו על זה ועדיין משלמים. בזמן שישבתם פה,

העד:

משפחות החטופים ניסו לפרוץ לעזה באקט של ייאוש. לשם הגענו. יש מי שאחראי, ויש את אלה שנאבקו כדי שזה לא יקרה, ולמרבה הצער לא שמעו את קולם. אני מקווה שוועדת החקירה הזו תיצור את המגפון ההכרחי כדי שילמדו להקשיב מחדש.

ורדה אלשיך: יש לי שאלה אחרת אליך. עד כמה אתה באמת חושב או אמרת, לא מספיק לטעמי בהרחבה, אולי תרחיב, שיש קשר לכל הכשל של קריאת חומר והתעניינות במה שקורה מהבחינה הביטחונית לרפורמה המשטרית/משפטית.

העד: אני חושב שהקשר הוא מובהק. אני חושב שזה שאב את המערכת, את הקשב שלה, את תשומת לבה, את יכולתה לעסוק במה שחשוב. ויצר סדרה של תופעות חסרות תקדים, כמו רמטכ"ל שלא מוכנים לדבר איתו. אם לא באים לפגישה, זה מפני שהם יצרו לעצמם איזו ראיית מנהרה שעסקה רק בדבר אחד - אנחנו רוצים להעביר את המהפכה המשטרית. היא הייתה ועודנה בעיניי, שלא נחשוב לרגע שהיא נעלמה מחיינו, היא עדיין פועלת, ניסיון לפרק את הדמוקרטיה הישראלית. מעבר לזה היא עשתה עוד דבר, היא פירקה את סדרי העדיפויות של כל ממשלה שהייתה עד הממשלה הזו. אני צריך להזכיר, אני ישבתי בממשלה עם נתניהו ב-2013-2014, הייתי חבר איתו בקבינט סביב צוק איתן, וגם את המו"מ המדיני מה שנקרא אז במסגרת קרי, מזכיר המדינה האמריקאי. באותם ימים המיקוד היה ברור - קודם ביטחון, אחר כך שלומם של אזרחי ישראל, שמירת הכלכלה הישראלית שבלעדיה במילא אין ביטחון, ואחר כך כל הדברים האחרים. פה הייתה מערכת שלמה שלא עניין אותה שום דבר חוץ מהמהפכה המשטרית, כולל אזהרות ביטחוניות.

איל בן ראובן:

האם אתה זיהית בתפקידך כראש ממשלה את המצב שבו הטכנולוגיה בצבא, אני מדבר על מערכת הביטחון, השב"כ והצבא, שהטכנולוגיה מנצחת במידה מסוימת את סוגיית המוכנות והכוננות של הצבא? אני אשאל אותך יותר מזה, הביטחון שלך כראש ממשלה בצה"ל וביכולות שלו, כי למשל צבא היבשה פעם ראשונה שהוא פועל זה עכשיו. לבנון השנייה אנחנו מכירים אותה, אנחנו מכירים את צוק איתן. צבא היבשה מה שאני קורא תרגיל מחלקה, מתקדם שני קילומטר. הדבר הזה נובע בין השאר מההסתמכות על הטכנולוגיה, על חיל האוויר, על האש וכו'. אנחנו רואים את זה במעלה הדרך, ויכול להיות שיש לזה איזושהי משמעות לגבי מה קורה בסוף ב-7.10.

העד:

תראה, אני אתן תיאור, אבל כדרכם של תיאורים הוא גס. מה שקרה במובנים מסוימים זה שהיה צבא ובנו מעליו עוד צבא. היה צבא היבשה, שריון, תותחנים, גולני, צנחנים, הנדסה, ומעליו נבנה במהלך השנים צבא של טכנולוגיה, חיל אוויר, מודיעין מסוגים מסוימים, 8200, העולם הזה. יצרו שני יקומים, ומה שקרה מאז הוכיח לנו שהם לא השתלבו כמו שצריך, ואת זה יהיה צריך לבנות מחדש. המערכת היום מבינה את זה, המערכת עוסקת בזה. אני מודה שהיא צריכה להתחיל בתפיסת הביטחון לפני שהיא מדברת על תקציב הביטחון, לא ברור שהיא עושה את זה כרגע כי יותר נוח לדבר על תקציב הביטחון. אנחנו לא רוצים להיות במצב שבו אחת הבעיות של הצבא שהוא השמין ואיבד את חדותו, והפתרון שלנו זה להגדיל אותו עוד יותר, אלא שזה יהיה חכם. אנחנו נצטרך להגדיל את תקציב הביטחון כדי לענות על איומים שלא היו בעבר. אבל אני גם רוצה להזהיר, יש היום דיבור שלם נגד מודיעין וטכנולוגיה. אינסטינקטיבית היום כשהמודיעין אומר פה אחד שיש סכנה איקס, נדמה לנו שזו הוכחה שזה לא נכון. זה המודיעין,

אין לנו צבא אחר, ואחד היתרונות שלנו על אויבינו זה הטכנולוגיה. אנחנו לא צריכים להיכנס למצב רוח אנטי-טכנולוגי, כי כוחה של ישראל כמדינה טכנולוגית ומתוחכמת מול אויב רדיקלי, אלים ואכזר. אני לא רוצה לדבר בשפה של המזרח התיכון, כי אני מעדיף את השפה שלנו. אני לא רוצה להגיד "בעל הבית השתגע", אני רוצה לחיות במדינת ישראל מתוחכמת, כי היא זו שתדע לנצח את האויב.

שלמה אהרונישקי: אני רוצה לשאול עוד שאלה. היו פה לפניך שרים שתיארו את עבודת המטה בממשלה והמל"ל והקבינט כמשהו שלא יותר ממסיבת תה. זאת אומרת, זה לא בדיוק דיונים, לא בדיוק אפשר לקבל שם החלטות. הצבא בא, מציג, ואיכשהו זה עובר. מה דעתך על עבודת המטה בנושאים שקשורים לצבא וביטחון?

העד: אני דווקא חשבתי בזמנו, וגם פעלתי לפי זה, שאחת הבעיות הייתה שבדיונים הביטחוניים היה רק הצבא. במהלך השנים המערכת הורגלה לזה שאם יש דיון ביטחוני, אז מוציאים את כולם מהחדר והצבא נשאר עם ראש הממשלה. זה בעיניי תמיד היה מהלך לא בריא. אני אתן שתי דוגמאות לשינויים שעשינו בהתאם לראייה הזו. אחד זה שאני החזרתי את משרד החוץ, כשהייתי שר החוץ, לקבינט. מנכ"ל משרד החוץ ישבו בדיוני קבינט, אתה רוצה שתהיה לו תפיסה מדינית. זה נשאב החוצה במהלך השנים, כדי למנוע ויכוחים מיותרים יותר מכל דבר אחר. דוגמה שנייה, וזו מסקנה שעוד הייתה לי מצוק איתן, אני הוצאתי את מנגנון הסיום של המבצע מידי הצבא והעברתי אותו למל"ל. חשבתי אז שזה לא נכון שהצבא גם מנהל את המבצע וגם הסיום שלו. אני רוצה שהצבא יפעל יותר, תמיד יציב לעצמו מטרות, מה שכינה בנט בזמנו "צבא של סוסים דוהרים", אבל את מנגנון הסיום צריכה לנהל המערכת האזרחית. זה שילוב שמאפשר עימותים, ויכוחים, דעה אחרת בחדר. דיון שאינו חד מימדי. אני לא יודע להגיד לך אם זה היה

ברצינות, כי זה מצריך לרדת לנבכי נפשם של אנשים. אני יכול להגיד לך שככל שהרחבנו את הדיונים, הם היו רציניים יותר. חלק מהמסקנות שאנחנו צריכים להסיק ממה שקרה זה שחדר הקבינט צריך להיות כזה שבו יש מערכת צבאית ואזרחית ביחד ומנהלות דיון. זה מבטיח דיון רציני.

איל בן ראובן: איך אתה מסביר את ההתנהלות של משרדי הממשלה אחרי ה-7.10? ההתחלה היא הרי קטסטרופה, שום דבר לא קורה. ועד היום, אני מסתובב למשל ביישובי הצפון, אנחנו שומעים את תושבי הצפון ואין יותר טוב מלשמוע את האנשים בשטח. איך אנחנו מסבירים את הדבר הבלתי נסבל הזה, בעיניי? דרך אגב, גם תושבי הדרום. התחילו מתישהו לטפל, הקימו תקומה וכו', אבל בשלב הראשון האזרחים מנהלים את המדינה. הממשלה איננה, האזרחים מנהלים. האמירות האלה תופסות עד היום בהרבה מאוד תחומים. איך אתה מסביר את התופעה הזאת?

העד: בסוף יכולת תפקודית. לפני הרבה מאוד שנים, פגשתי את הסופר שכתב על הקג"ב, שאלתי אותו למה לא ראיתם את ההתמוטטות של האימפריה הסובייטית? הוא אמר לי כי לא הבנו שאי אפשר לבנות בניין יוקרה בתוך מזבלה. אם הממשלה לא קשובה למה שחשוב באמת לפני, לא תהיה קשובה לזה אחרי. אני אומר את זה כמעט להגנתה, הם לא יכולים. אני הייתי השבוע במועצה אזרית מבואות חרמון, יש שם מרכז גדול ונפלא לטיפול באנשים עם מוגבלויות של בני בן-מובחר, שפגע בו כטב"ם, ואחריו מיירט הרס את המקום והיו צריכים לבנות את זה מחדש. כולנו מתפעלים עמוקות מזה שיש שר אחד שעונה לטלפון. מי שלא מתפקד, לא יתפקד. מה שראינו ב-7.10 זה לא היוצא מן הכלל. הם הובילו לשם,

כי זה מה שהם. ואם אנחנו רוצים שהמדינה הזאת תתפקד, אנחנו נצטרך ממשלה

אחרת. אני עושה מאמץ לא להיות פוליטי פה, אבל בסוף זה גם פוליטי.

יהודית גריסרו: אחת השאלות מעבר למה שהיה וכמה שזה מרתק והכרחי זה להסתכל קדימה.

אם הייתי שואלת אותך מהן אבני הדרך, הרי ברור שמדובר פה בתהליך שקרה

בצורה אינקרמנטלית על פני הרבה מאוד שנים, והגיע לאן שהגיע. מהן אבני

הדרך לשיקום? מהם הדברים שהיית שם עליהם את הדגש? אפרופו האמירה

לגבי סדרי עדיפויות שהתנפצו.

העד: תראי, באופן מעניין כלשהו, יש רעיון מסדר לשאלה לאן אנחנו צריכים ללכת. זה

הדבר שקרוי, זה לא הסבר מספיק רחב, "הסכם נורמליזציה עם הסעודים".

הרעיון המסדר גם שלנו כממשלה, שאומר אם נקודת המוצא של רוב הבעיות

הביטחוניות שלנו באיראן, אז אתה רוצה להעביר את המצור מהגבול שלנו לגבול

שלהם. לפני פחות משלוש שנים כשאיראן הסתכלה מהחלון, מה היא ראתה? היא

ראתה את נשיא אזרבייג'ן עומד כשסביבו יש נשק ישראלי, הסכמים עם ישראל,

כטב"מים ישראלים מרחפים מעל ראשו. היא ראתה בבסיס הימי האמריקאי

בבחרין נוכחות ישראלית. היא ראתה קשרים מתהדקים עם האמירויות, גם

ביטחוניים וגם כלכליים. היא ידעה והבינה שיש הסכמים שהיא לא מבינה עד

הסוף את משמעותם עם הסעודים. ראינו תרגום שלהם ב-13.4.2024 כשהייתה

ההתקפה האיראנית על הישראל. היא ראתה התהדקות של השלום עם ירדן

ומצרים. היא ראתה מצור. היום המצור הזה נמצא על גבולותינו, ואנחנו צריכים

להחזיר את המצור לצד השני. נקודת המוצא צריכה להיות הסכם עם הסעודים,

שהוא המבנה המסדר של הניהול של עזה ביום שאחרי. אין ניצחון בעזה אם לא

הגדרת מה האלטרנטיבה בעזה. האמירטים מוכנים להיות חלק מזה, ובתוכו

תהיה זרוע סמלית של הרש"פ כי אחרת הם לא יבואו. אין כרגע מדינה פלסטינית בעתיד הקרוב, אז זה מה שיש, ועם זה צריך לעבוד. וכל המשתמע, היכולת לייצר מצור על איראן, היכולת לייצר תנופה כלכלית בישראל, לאפשר לטכנולוגיות הישראליות להפוך להיות אזוריות. זה הרעיון המסדר, גם מול האמריקאים ומול האיחוד האירופי. אנחנו צריכים אירוע מסדר. והעובדה המצערת והמדהימה למדי היא שהיום האירוע המסדר הזה לא קורה כי בן גביר וסמוטריץ' לא מסכימים, אז ממשלת ישראל אומרת טוב, אני לא אטפל בכלכלה, בביטחון, באיום האיראני, אני לא אמנע משבר עם האמריקאים, אני אוביל אותנו לבדידות לא מזהרת כדי לא לנהל מריבה פוליטית. אני מעדיף לנהל מריבה פוליטית ולעשות את מה שטוב לביטחון ישראל. אבל יש גם צד אופטימי במה שאני אומר, כי אפשר. אנחנו יכולים. הזכרתם איך התנהלה החברה הישראלית ב-8.10. אנחנו יכולים לתת לחברה הישראלית הזאת את המדינה שמגיעה לה.

שלמה אהרונישקי: אני רוצה לשאול שאלה. אתה היית שותף בממשלות שהעבירו כסף לחמאס. אתה יכול להגיד כמה מילים על העניין, מה עמד מאחורי הרעיון הזה, האם היו אלטרנטיבות?

העד: כן, היו אלטרנטיבות. עובדה שאנחנו הפסקנו את מזוודות הכסף, בגלל שהתפיסה שלנו לא הייתה לחזק את החמאס כמשקל נגד הרש"פ, אז עשינו הכול כדי לצמצם את ההשתלטות של החמאס על הכסף. ארגוני טרור אוהבים מזומן, זה כסף שאי אפשר לאתר אותו, וזה מקל על חייהם. לנתניהו לא הפריע זה שארגוני טרור אוהבים מזומן. יש שלוש דרכים להעביר כסף לעזה - כסף לדלק בשביל חשמל, שזה בסביבות 10 מיליון דולר בחודש. דלק זה הכרחי, גנרטור של בית חולים, אי אפשר לא להעביר כסף כזה. יש משכורות לפקידים האזרחיים, בערך

עוד 10 מיליון דולר בחודש, שזה כולם אנשים שעובדים באישור שב"כ. ומה שאנחנו שינינו זה מה שנקרא כסף למשפחות נזקקות, למי שמתעקש להאמין בזה, שזה עוד 10 מיליון דולר בחודש. זה מה שעבר בכל תקופות נתניהו במזוודות במזומן, תיאורטית זה היה 100 דולר בחודש למאה אלף משפחות. זו הייתה התזה הרשמית. אנחנו הפסקנו את זה, העברנו את הכסף לאו"ם, והאו"ם רכש תלושי מזון שאותם העביר למשפחות, כי זו פשוט דרך הרבה יותר טובה לוודא שהדרך לא הופך להיות נשק. זו הייתה הבעיה. אז התשובה לשאלה שלך אומרת אנחנו הבנו שיש שם בעיה. מי שלא חושב שהמדיניות שלו לחזק את החמאס, יש לו גם דרכים לשלוט בנתיב הכסף של החמאס.

אנחנו היום אחרי 11 חודש עם כזו כמות של חודשים, ברור שזה כישלון נורא. אני שואל אותך כראש ממשלה לשעבר, שאגב אני מאוד מעריך, מה חשבת בימים הראשונים כשהתבהרה לך התמונה לגבי 250 החטופים. מה עושים? זה משהו שלא היה בשום תרחיש, מחשבה לגבי איך מטפלים בדבר כזה, אבל צריך לתת פתרון. אנחנו נמצאים היום אחרי 11 חודשים בשוקת שבורה בעניין הזה.

תראה, בזמנו הייתי קצת מעורב בדוח שמגר המפורסם שעסק בנושא של שבויים, ובוודאי שהייתי כל השנים בקשר עם משפחת גולדין, משפחת שאול. כל מי שמכיר את ההיסטוריה של עסקאות שבויים, שו"נ, יודע דבר אחד. העסקה הראשונה היא תמיד הטובה ביותר. ככל שאתה מייצר עסקת חטופים מוקדם יותר, המחיר יהיה נמוך יותר. הם תמיד מציבים בהתחלה מה שנראה להם אפשרי, ואז זה הולך ותופח. כך היה עם גלעד שליט, ובעסקת ג'יבריל המפורסמת. חשבתי שאת זה צריך לסגור מהר ככל שאפשר, כי אם נחכה, הטרגדיה תתפח. והיה ברור שאנחנו הולכים למלחמה, ואם נחכה, אנשים ימותו במנהרות. הם לא תפקדו גם בזה, על

איל בן ראובן:

העד:

פי מה שכל מי שעוסק בנושאים האלה יודע, שזה תעשה את העסקה מהר ככל האפשר. זו הייתה טעות כמובן, היום האחרון של עסקת נובמבר שלא עשו כי התחילו איזושהי התחשבנות. המחירים יהיו קשים, אף אזרח ישראלי לא יכול אלא לשנא את העסקה הנוכחית, אבל חייבים לעשות את זה. היינו צריכים בנובמבר לנסות לנעול את זה, מהר ככל האפשר, כי אתה רואה שככל שזה התקדם המחיר עלה.

יהודית גריסרו: אחד הדברים ששמענו כאן בעדויות נוגע להגנת העורף, האם יש מקום למשרד ממשלתי, והעובדה שזה מצוי בידי הצבא וההחלטות שהתקבלו במעלה השנים. דווקא שמי שקידם גם כשר אוצר וגם כבכיר מעורה במערכת, מה דעתך על הסוגיה הזו?

העד: זה לא נושא שאני מרגיש שאני מצוי בו. אני אענה מהמותן. גם היום אני מעדיף שמשד הביטחון יטפל בהגנת העורף, ולא כל מיני גופים שנודדים אחרי השרים שלהם במשרדים ממשלתיים, במדינה שבה דודי אמסלם הוא השר הממונה על הוועדה לאנרגיה אטומית על כל ההשלכות של זה. אני מעדיף שזה יישאר בידי מערכת הביטחון.

איל בן ראובן: אתה יכול להגיד מילה לגבי סוגיית האחריות? העד: שאל אותי מישהו לא מזמן באיזו תכנית טלוויזיה מה הייתי עושה עם הייתי ראש הממשלה ב-7.10, אמרתי שהייתי מתפטר ב-8.10. אין אף מדינה בעולם שבה ראש הממשלה, ראש המדינה, אחראי גם לאסון האזרחי הגדול ביותר בתולדות המדינה, גם לאסון הביטחוני הגדול ביותר בתולדות המדינה, וגם נאשם על שחיתות פלילית, והוא עדיין ראש הממשלה. זה בלתי נתפס, וזו הוכחה מה קרה לסטנדרטים שלנו מאז היום שבו יצחק בן צבי אמר לא, אני מעדיף לגור בצריף כדי

לא להעמיס הוצאות על קופת המדינה. אנחנו בבור שחור, אבל אנחנו נצא ממנו, מפני שאנחנו חייבים. הדבר שאני תמיד זוכר שהשואה נגמרה ב-1945, ומדינת ישראל הוקמה ב-1948. שלוש שנים אחרי שהיה ילד בגטו, אבא שלי מגיע באונייה למפרץ חיפה ופורץ בבכי. אנחנו נקום גם מזה.

ורדה אלשיך: יש לי שאלה. איך אנחנו עושים את זה, איך אנחנו משקמים? אנחנו מדברים כל הזמן על מה שקרה כאן ב-7.10. אני חושבת שאנחנו בזירה העולמית נמצאים באחד השפלים הכי גדולים שידענו, ואני מקווה שזה לא יסלים עוד יותר. מה עושים?

העד: מחליפים ממשלה ומשנים מדיניות.

ורדה אלשיך: ובהינתן שהם דבוקים לכיסא בינתיים, מה עושים?

העד: מסבירים לעולם מה שאני עושה כל יום, מדבר עם סנטורים ואנשים באיחוד האירופי, ואומר להם שאפשר להיות בעד מדינת ישראל גם כשאתה נגד ממשלת ישראל. כשאני אומר שהממשלה לא מתפקדת, זה אובדן שליטה. מה קורה לנו ב-ICJ, מול המוסדות הבינלאומיים? הם לא מחפשים חומרים מודיעיניים, הם קוראים עיתונים. הם שומעים שר בממשלת ישראל אומר שהוא לא פוסל להפציץ את עזה בפצצת אטום, והוא עדיין שר וממשיך בתפקידו. והם שומעים שר בכיר מאוד מציע להרעיב את הילדים בעזה. והם מתחילים להגיד לעצמם אולי מדינת ישראל היא לא מה שחשבנו שהיא. הטרגדיה שמתחילה ב-8.10 היא האנשים שאומרים לנו צריך לדבר בשפה של המזרח התיכון, מה זה צריך לדבר בשפה של המזרח התיכון? לדבר בשפה של מוות זה מה שיפתור לנו את הבעיות? אני מסתכל סביבי על סוריה, לבנון, עיראק, ואני רואה מדינות נחשלות, אנטי-דמוקרטיות, רדיקליות וכושלות. ואז מדינת ישראל או שרים בתוכה מציעים

לנו לדבר את השפה שלהם? אם נדבר בשפה שלהם, נפסיד במלחמה. אני רוצה לנצח. אז התשובה היא שהמשבר שלנו עם העולם נובע מההתנהלות של הממשלה, אבל אם תהיה פה ממשלה אחרת, היא תתנהל אחרת, ואפשר להחזיר את זה. אני לא רוצה שנשקע לתוך ייאוש. דווקא בדברים האלה, בזירה הבינלאומית יש רעב גדול-

ורדה אלשיך: מישהו אמר, ביחד ננצח.

העד: אני לא בטוח שאני מקבל את זה. סוריה מאוחדת, ורוסיה מאוחדת מול אוקראינה, ואפגניסטן אומרים לי שמאוד מאוחדת מאז שהטליבאן עלו לשלטון. דמוקרטיה מפוצלות ניצחו שתי מלחמות עולם, נתנו זכויות לנשים והגיעו לירח.

איל בן ראובן: אני רוצה לשאול אותך על המושג "מלחמה ארוכה". אנחנו מנהלים מלחמה ארוכה מאוד. תרחיש הייחוס שאתה מכיר אותו מניח, לפני האסון של ה-7.10, מדבר על 28 ימי לחימה. קצת הגנה, קצת התקפה, ונגמור. התוצאה של זה בין השאר, זה לא סוד, שכל סוגיית החימושים והיכולות לאורך זמן במלחמה ארוכה הולכות ונשחקות. שלא לדבר על כך, לפחות אני למדתי, שמלחמה ארוכה למדינה כמו ישראל בהכרח מתישהו אתה מתחיל להפסיד כוח. זאת אומרת, אתה מתחיל להפסיד כוח, ואנחנו שומעים את ממשלת ישראל, גורמים שמדברים על כך שאנחנו הולכים למלחמה ארוכה, שתימשך לאורך זמן, כבר מההתחלה. איך אתה מתייחס לדבר הזה?

העד: יש עם זה שתי בעיות. אחת, כמובן שאתה צודק, כל מסמך תפיסת ביטחון ישראלי מ-1953, אז בן גוריון כותב את תפיסת הביטחון הישראלית, הוא נשען על מסמך קיר הברזל של ז'בוטינסקי.

איל בן ראובן: ומאז לא נכתבה תפיסת ביטחון שאושרה.

העד: נכון, אבל היה עדכון של התפיסה בשנת 2011 של דן מרידור. היה מסמך לא רשמי שכתבו איזנקוט וסיבוני. הוא לא אומץ אמנם. כל מסמך כזה אמר תמיד אותו דבר - מדינת ישראל צריכה מלחמות קצרות ככל האפשר. יש לזה כמה סיבות. אחת זה המבנה של הצבא. הצבא הישראלי הוא צבא מילואים בהגדרתו. המילואימניקים לא יכולים לצאת מחייהם, כמו שקורה עכשיו, ל-180-120 יום, ולמוטט עסקים ומשפחות. הדבר השני שאנחנו כלכלת אי, וזה מאוד משפיע על הכלכלה. והכלכלה היא ביטחון, אלה שני דברים שנשענים אחד על השני. והדבר השני, ישראל תאבד את האהדה שהיא זקוקה לזה. זה לא שיחבקו אותנו, זה חימושים. גם היום נשלחו הנה שתי נושאות מטוסים, נוכחות דרמטית וטובה יחסית לעובדה שראש הממשלה עמד בקונגרס ואמר שאנחנו נגן על עצמנו בעצמנו ולא צריכים עזרה מאף אחד. אם נארוז את זה, אין דבר שמנגד יותר לביטחון ישראל ממלחמות ארוכות. אני רוצה להזכיר, אנחנו מנהלים את המלחמה הארוכה הזו מול האויב הכי חלש שלנו, לא מול האויב הכי חזק שלנו. עזה היא ארגז חול מוגבל בגודלו, עם ארגון הטרור החלש ביותר מאלה שאנחנו מתמודדים איתו. זה לא טוב לביטחון ישראל ולהרתעה הישראלית, וזה היה צריך להסתיים מזמן. הייתה צריכה אז להתחיל מערכת דומה לכיסוח הדשא, כשגדי איזנקוט היה מפקד אוגדת איו"ש, שמסתיים בזה שהאויב מאבד את היכולות שלו.

יהודית גריסרו: בהקשר למה שקורה בצפון, אתה שומע את אזרחי הצפון-שלמה אהרונישקי: אני אחדד את זה לשאלה קצת יותר ממוקדת, אם היית היום ראש ממשלה בסיטואציות האלה, היית יוצא למלחמה בחיזבאללה?

העד: כן. ב-11.10.2023. אני חושב שיואב גלנט צדק. תראו, ההרתעה הישראלית בצפון נפגעה באופן מאוד חמור ביולי '23. היה אז דיון בוועדת חוץ וביטחון, ובתוך

הדין הזה התגלה כמעט במקרה שחיזבאללה הקים אוהלים בתוך השטח הריבוני של ישראל, ובאוהלים האלה יש לוחמים חמושים. והעובדה שהממשלה לא עשתה שום דבר בעניין, זו פעם ראשונה שאתה שומע על אפשרות כזאת, חדירה לשטח ישראל שלא נתקלת בשום מענה. ההרתעה הישראלית נפגעת בפעם השנייה ב-8.10.2023, שזה היום שחיזבאללה יורה רקטות ופגזים על מדינת ישראל, וישראל לא יוצאת למלחמה. והיא מתרסקת שוב ב-11.10.2023, כשהקבינט מחליט וכולם יודעים את זה שהוא לא יצא למלחמה בצפון, למרות שהקרבות מסלימים, והיא נגמרת ב-16.10.2023 כשמחליטים לפנות את יישובי הצפון פינוי מבוהל, בלי שום תכנית אסטרטגית מאחוריו, בלי שום תפיסה אסטרטגית, ובלי שאף אחד יודע לכמה זמן זה. אף אחד לא חלם שזה יימשך 11 חודשים, אבל זה לא שמישהו הגדיר תאריך או מטרה. מתעניין להסתכל על זה, ואם תסתכלו על הפרטים, שהחיזבאללה ביצע הסלמה הדרגתית של הלחימה כדי לראות את התגובה הישראלית. בשלושת השבועות הראשונים זה היה ירי של צלפים, פצמ"רים, נ"ט ורקטות, ורק אחרי ששלושה שבועות כשחיזבאללה השתכנע שישראל מורתעת, הוא התחיל להשתמש ברקטות בורקן שיותר כבדות, בטילי הרמס, פאלק 1, ובמקביל הוא מרחיב באופן הדרגתי את התקיפות לעומק הצפון הישראלי, ומתחיל לטווח את קריית שמונה, את הר מירון וצפת. זה הסיפור של אובדן ההרתעה שלנו בצפון. וזה אסור היה לתת לזה לקרות. אני אומר, אני הייתי בצפון יום אחרי התקיפה הגדולה, אז כולם אמרו לי אותו דבר, שזה מילא אותם ייאוש. אם אתם יודעים להרים מאה מטוסים ולתקוף אלפי מטרות, למה לא עשיתם את זה לפני שישה חודשים? למה זה קורה רק כשמאיימים על תל אביב?

אני גר קרוב לגלילות, האינטרס שלי שיגיבו כשמאיימים על גלילות. אבל אין הסבר להזנחה הזאת של שלומם של אזרחי ישראל.

יהודית גריסרו: מה לדעתך הדרך על מנת לשקם את זה?

העד: דווקא עכשיו, בגלל שאנחנו אחרי 11 חודשי לחימה ובגלל שהצבא מתוח כל כך עד הקצה, אז דווקא עכשיו כן הייתי נותן עוד הזדמנות למאמצי התיווך. אני ישבתי עם עמוס הוכשטיין להבין ממנו מה הם עושים. כל הסדר שנגיע אליו יהיה הסדר זמני. בסופו של דבר ישראל תצטרך לטפל בחיזבאללה. לא נוכל להרשות לעצמו לשבת ולהגיד שמה שקרה עם החמאס בדרום יקרה פי 5 בצפון. אם אנחנו רוצים הסדרה מדינית לשנתיים-שלוש כדי לעבוד מחדש על המבנה של הצבא, על היכולות שלו ועל המטרות שלו, אז הייתי עושה את זה.

יהודית גריסרו: מה אתה חושב על האופן שבו מטופלת האוכלוסייה האזרחית בצפון?

העד: אני לא צריך לחשוב, אני מדבר איתם. הם לא מטופלים. זה לא החינוך של הילדים שלהם. אני אתן דוגמה קטנה, ממש מזערית כמעט, ב-19.11 יש בחירות מקומיות שם בצפון, כל היישובים שלא עשו להם בחירות, המועצות האזוריות. ביקשו לסדר להם קלפיות ניידות למי שלא נמצאים פה, ואמרו להם לא, זה נורא מסובך. הממשלה כנראה לא חושבת שהאנשים האלה חלק מהמדינה. לא השאלה איך יפצו אותם, החינוך של הילדים שלהם. זה הזנחה שערורייתית אבל לא מפתיעה. אני חוזר על התמה, אם אתה לא יודע לנהל, אתה לא תנהל כלום. הם לא יודעים לנהל כלום.

שלמה אהרונישקי: טוב, יש עוד דברים ששכחנו?

העד: לא, לא. זו הזדמנות להגיד לכם תודה, אתם עושים דבר חשוב ומשמעותי. תודה.

ורדה אלשיך: תודה רבה לך.

העד יוצא מן האולם.

נכנס העד מר אלון טירר, יזם ופעיל חברתי.

ורדה אלשיך: שלום. אנחנו שמחים שהגעת אלינו, ועוד יותר נשמח ללמוד ממך, אם יש לך מה

להשכיל אותנו, באירועים שאתה חושב שכדאי שיישמעו.

העד: אני חושב שהזמנתם אותי כדי לדבר יותר על הציוד הצבאי.

שלמה אהרונישקי: שליחה, תן רגע פרטים שלך.

העד: אלון טירר.

שלמה אהרונישקי: מה התפקיד שלך?

העד: לפני המלחמה לא היה לי תפקיד רשמי. גם עכשיו אין לי תפקיד רשמי.

שלמה אהרונישקי: מה העיסוק שלך?

העד: ב-8.10 קמה עמותה שהייתה שינוי משמעותי באספקת ציוד ללוחמים, סיפקנו

ציוד בכמה מאות אלפי דולרים.

איל בן ראובן: ראיתי שאתה עוסק גם בטיפול בחיילים עם בעיות נפשיות.

העד: יש לנו גם מרכז טיפול לנפגעי פוסט טראומה, אבל זה בכובע נפרד.

איל בן ראובן: מה זה המרכז הזה?

העד: העמותה נקראת "לצמוח מנצחים", בעצם הקים אותה חבר שסובל מפוסט

טראומה לפני המלחמה במטרה לסייע לנפגעי פוסט טראומה. מן הסתם אחרי

ה-7.10 נהיה צורך יותר משמעותי, אז פתחנו מרכז פיזי בפברואר. זו העמותה

שלי.

ורדה אלשיך: מי מאייש אותו?

העד: בעיקר לוחמי מילואים הם החברה שמשתמש בשירותים.

- ורדה אלשיך: מי עובד שם?
- העד: זו עמותה לא טיפולית, אנחנו עושים מיקור חוץ לכל השירותים הטיפוליים. וגם מתן איזושהי מעטפת מאוד כוללת מעבר לפן הטיפולי.
- איל בן ראובן: זה מעניין אותי כי גם אני עוסק בטיפול בחיילים עם בעיות נפשיות. איך אנשים מגיעים אליכם?
- העד: הבחור שהקים את העמותה נקרא צוריאל פרידמן, הוא חבר. הוא נפגע פוסט טראומה בעצמו, והוא מהנפגעים המוכרים. עד כה זה היה פשוט פה לאוזן, חבר מביא חבר, והוא מפרסם. לצערי או לשמחתי זה היה מספיק. מקבלים פניות מהמון אנשים.
- איל בן ראובן: תספר לנו קצת על הנושא של ציוד ללוחמים, למה אתם נכנסים לפינה הזאת? כנראה שצריך את זה, אבל למה עמותה אזרחית צריכה לצייד חיילים?
- ורדה אלשיך: ואיזה סוג ציוד.
- העד: ברשותכם אני אתן סקירה קצת יותר מאיתנו, כי האמת מה שקרה זה שקמו כמה גופים במהלך המלחמה שהתעסקו בזה בהיקף כל כך רחב שהם פשוט התאגדו והתחילו לעבוד ביחד. קצת רקע אישי, ב-8.10 קיבלתי הודעה מחבר שאמור להיכנס ללחימה, הוא אמר יש לנו קסדות בנות עשרים שנה ווסטים קרועים, מנסים לארגן כסף, תעזור. זו הייתה הכניסה לאירוע הזה, מאוד תמים, ולא מחשבה שזה משהו שיימשך לזמן ארוך. טיפלנו בחוסרים שלהם היו, זה היה ממש עניין של כמה שעות ב-8.10, ומאוד מהר זה תפס נפח שלא חשבנו. כולל ציוד מיוחד ליחידות מיוחדות.
- איל בן ראובן: מאיפה אתם מביאים את הציוד?

העד: בואו נבדיל בין תחילת המלחמה לבין ההמשך. בשבוע-שבועיים הראשונים הייתה איזושהי פניקה לגיטימית והגיזנית, שאין יותר מדי ביקורת להעביר עליה. בשבועות הראשונים, ובאופן כללי ברוב המלחמה, היה ציוד תקין בארץ לרכישה. זאת אומרת, זה לא שהצבא לא ידע איפה לקנות, הוא פשוט לא קנה בשלבים מסוימים.

ורדה אלשיך: בגלל מה? העדר תקציב? רשלנות?

העד: אני לא קצין רכש צבאי. אני לא יודע למה הצבא לא טיפל בזה באופן מספיק טוב אחרי שזה קרה, אבל אני יודע להצביע איך הגענו למצב שבו זה קורה. יש חוסר השקעה היסטורי בציוד מתכלה בצבא, אפשר להיכנס לזה עכשיו או אחר כך, אבל זה משהו שקורה די היסטורית. אני כהכנה לפה קראתי קצת בנושא, וראיתי שויינגוט ב-2006, לבנון השנייה, היה אירועים די דומים. זה לא משהו שלא היה קיים פה לפני. יש חוסר השקעה בציוד מתכלה בצבא בכמה מישורים. הראשון שציוד מתכלה הוא ציוד, שכמו כל ציוד, יש לו איזושהו אלמנט של בלאי. הצבא היסטורית לא משקיע בו. יש גל מסוים לחיילי הסדיר, איזושהי רזרבה שנשמרת לחיילי המילואים, אבל אין החלפה של הציוד בהיקף רחב פעם בחמש שנים לפי התקן. אני מניח שהסיבה היא תקציבית. בסופו של דבר, הציוד שאנחנו ודומים אלינו נכנסו לספק בחודשים הראשונים למלחמה הוא לא ציוד שנחמד שיש, הצבא הגדיר שאין בעיית ציוד, אבל אני לא חושב שזה האירוע.

איל בן ראובן: תן דוגמאות לציוד שמבחינתך קריטי.

העד: סיפקנו קסדות טקטיות. אני למדתי על הדרך, לא הייתי מומחה לציוד צבאי לפני כן, אבל קסדות טקטיות יותר נוחות, הן שוקלות בערך חצי מקסדה רגילה, שבמהלך תמרון קרקעי ארוך משפיע כמובן על היכולת. הן גם יותר בטוחות. ראינו

אין ספור מקרים של קסדות, סחורה שהגיעה לארץ, שהן פשוט יותר בטוחות, בעיקר לרסיסים. הקסדות שחלק גדול מהחיילים שקיבלו בתחילת המלחמה היו בנות 15-20 שנה. היה פער מאוד גדול מההתחלה. בימ"ח יש קסדה בת 15 שנה, אבל באקסל זה נראה כאילו יש קסדה. כנראה שהייתה חוסר הבנה בסיסית שצריך להחליף את הציוד.

שלמה אהרונישקי: איך הלך התהליך?

העד: אני אסביר שנייה על התהליך, אני רק רוצה לחדד שני דברים קטנים. אחד, אני חושב שהפער נעשה גם מחוסר התאמה במערכת. הרי בסופו של דבר יש תקן ציוד לחיילי סדיר ויש תקן ציוד לחיילי מילואים. רוב הגופים סיפקו לחיילי מילואים. במלחמה ראינו שחיילי מילואים וסדיר עושים אותן משימות. אז קורה מצב שהצבא נותן ציוד איקס לחייל שנמצא ממש באותו ג'יפ עם חייל מילואים, הוא פשוט לא הגיע מאותה פלוגה, אז הם לא קיבלו את אותו ציוד. ודבר שני שניכנס אליו קצת בהמשך אני מניח היה חוסר, אני לא יודע אם בכלל היה קיים, אבל אני לא חושב שהיה תכנון מעבר למספר הקסדות והאפודים, להילחם בהיקף כזה רחב באזור כל כך צפוף. יש מבצעים שהגופים האזרחיים קצת המציאו בשביל הצבא, אבל הצבא הבין שהוא צריך והעדיף לעבוד עם כל מיני אמצעים מנהור למיניהם, שאני לא אכנס אליהם, אבל בעיקר אמצעים טכנולוגיים. איך אני אגיד? כשמגיעה בקשה מיחידה שהשם שלה מספיק מעורר סנטימט באתוס הישראלי כדי שלא תצטרך אפילו לבדוק אם היא אמיתית, אני אתן דוגמה אחת של מצלמות תרמיות, שזה גם אירוע יקר, ולא כל כך הבנתי מה הבקשה הזאת. עלינו בסולם היחידה, הגענו למפקד היחידה. הייתי שמח להגיד שזו יחידה ששירתתי בה, זה היה מוציא אותי גבר-גבר, באמת יחידה עם אתוס רציני. אני סתם בוחר שלא

לנקוב בשמות כדי לא לסבך את המעורבים. כשמפקד של יחידה כזאת אומר לך "זה צורך מבצעי שאני צריך אתמול, ואם אני אעבור דרך הצבא, אני אקבל את זה אבל ייקח שבועיים-שלושה-ארבעה, ואתה יכול להביא לי את זה מחר, אז קצת קשה להגיד לא". נתנו מצלמות, או משרשים אופטיים, כל מיני ציוד צבאי רציני.

מאיפה אתה קונה את זה?

איל בן ראובן:

מה שקרה שבהתחלה אמרנו נקנה לחברים שלנו מה שחסר. כמו שאמרתי, היינו סטארטאפ, למדנו תוך כדי תנועה. בהתחלה אמרנו אתם צריכים משהו, תמצאו ספק בישראל שיש לו תקציב מול צה"ל. לא חשבנו שזה יהיה אירוע ארוך טווח. ככל שהדבר הזה המשיך וגדל, אז מן הסתם התחילו לעשות מיקור חוץ בעצמנו. חלק מהסחורה קנינו בארץ מספקים ישראלים שצה"ל עובד איתם, חלק מהסחורה נקנתה על ידי תורמים שלנו בחו"ל והגיעה ישירות ארצה.

דרשתם בדיקת תקן צה"לית? כי היו לא מעט בעיות עם זה.

איל בן ראובן:

הצבא ומשרד הביטחון מאוד מהר התחילו לשתף פעולה, נקרא לזה, אבל בהיקף מסוים. לא עכשיו אנחנו נגיד בדיוק מה חסר ותקנה לנו, כי אלה בכל זאת גופים שהמערכתיות בהם מונעת לשתף פעולה עם ארגונים אזרחיים במקרים כאלה, אבל כן התחלנו לדבר עם מנהלת הרכש של משרד הביטחון לשאול איך הספקים. בסופו של דבר מה שניסינו לעשות ברגע שהתחלנו לבצע את הרכש בעצמנו זה לא להמציא תקנים, אלא למצוא מתנדב או שניים שהם קצינים בכירים לשעבר באגפי לוגיסטיקה או רכש ולעשות שיעורי בית, בעולם שבו צה"ל היה מחליט שהוא צריך את הציוד הזה, מה צה"ל היה קונה. זה משהו שצריך להתייחס אליו בכפפות משי, כי אם מביאים לחייל קסדה לא ראויה ולא תקינה, מעבר לזה שהוא ירגיש בטוח וילחם כאילו יש לו קסדה תקינה, הוא יכול להיפגע.

- איל בן ראובן: זה שפניתם לקצין בכיר ואמרתם לו תבדוק זה בדרך כלל על פי הנהלים-
- העד: אני בכוונה לא נותן שם או פוזיציה, אבל זה היה מהאנשים הבכירים במשרד הביטחון.
- איל בן ראובן: משרד הביטחון אישר להם את זה?
- העד: לא, הם אמרו תקנו ותביאו.
- שלמה אהרונישקי: את התקן.
- העד: במנהלת רכש במשרד הביטחון היה לנו אחד מהקודקודים הראשיים, ששאלנו אותם על הספקים. הוא לא אמר לי תקנה, כי תיאורטית אסור לו לעשות את זה. כן ציוד שהכנסנו לארץ הציוד הלך באופן ישיר למשעב"ת. אתה כבר לא יכול לשלוט על הציוד, כן היה שיתוף פעולה כדי לוודא שאנחנו קונים משהו תקין, ולשמחתי לא נפלנו בזה אפילו פעם אחת, ובצד השני כשמגיעים דברים בסדר גודל משמעותי, לתת למשרד הביטחון שיחלקו בעצמם. כי בסופו של דבר, כדי להכניס 14 אלף קסדות למדינה אתה צריך את השיתוף של משרד הביטחון.
- איל בן ראובן: אתה יכול בעצם לומר שבפתיחת המלחמה, כאשר מגיע השיטפון של הדרישות ושל הבקשות של החיילים לציוד, אתה אומר בעצם שהמשמעות של זה שלצבא אין את הציוד הזה.
- העד: לא נכנסתי לצבא לבדוק את המלאים. אבל הצבא... איך אני אגיד את זה, הצבא לא מספיק משקיע בציוד מתכלה. אני הולך להגיד משהו קצת פופוליסטי, אבל אני לא חושב שהצבא בכלל תכנן להילחם בסדר גודל כזה רחב של מילואים, וגם במידה והוא כן נלחם, ברמה הפרקטית סתם כי עשיתי דוקטורט בציוד צבאי, התקן של ציוד צבאי מתכלה, אפודים וקסדות לדוגמה, פעם בחמש-שש שנים אמורים להחליף אותו. כל הבעיות ציוד שכולנו מכירים במדינת ישראל, מאי עד

ת', בשביל להחליף את כל הציוד המתכלה בצבא ישראל לכל צבא המילואים עולה פחות ממטוס. אין פה חוסר מוכנות שהצבא אמר לעצמו במידה ותהיה מלחמה בסדר גודל כזה נרחב יהיה לי הכול. זה לא היה האירוע. היסטורית הצבא לא משקיע בציוד מתכלה, כי ציוד מתכלה פעם בחמש-שש שנים צריך להחליף אותו. מהאינטראקציות שהיו לי עם ראשי המערכת הצבאית, הביטחונות והפוליטית בניסיון לפתור את זה, וזה אירוע שצה"ל מבחינתם פשוט לא קיים. זאת אומרת, רכישה מחדש ושיפור של אמצעי המיגון האישיים של חיילי החי"ר או נקרא לזה חיל היבשה זה לא משהו שקורה. וכמו שאמרתי בהתחלה, זה לא ציוד שנחמד שיש. זה ציוד מציל חיים ברמה הכי גבוהה שיש. אם זה אפודים, אם זה קסדות או רחפנים.

שלמה אהרונישקי: משהתחילה המלחמה, הצבא לא נכנס לרכש מואץ?

העד: להבנתי הוא כן נכנס לרכש מואץ, אבל הצבא, בצורה הראשונה אני לא חושב שהצבא היום מגדיר את הצורך בציוד מגן חיים כמו הצורך שאנחנו כאזרח, היו שואלים את האזרח ברחוב איזה ציוד מגן חיים יש לחייל שנכנס ללחימה קרקעית, יש פער משמעותית בין התפיסה של החברה שמקדשת את חיי החיילים שלה לבין מה שהצבא אומר שצריך.

איל בן ראובן: אתה חושב שחייל צריך אפוד קרמי כשהוא נכנס לעזה, והצבא אומר שאפשר גם בלי.

העד: כן, תלוי במשימה, תלוי ביחידה. ואני מבין את זה, אלה באמת צרכים תקציביים שצריך לסדר. אבל שוב פעם, וזה היה פופוליסטי, מדובר בעלות של מטוס קרב אחד. זה חיי אדם. אני יכול להגיד ככה, מהפעילות שאנחנו עשינו אני יודע להגיד בוודאות על מספר לא חד ספרתי של חיי אדם שניצלו. חבריה שקיבלו קסדה ווסט

ונורו, מאוד פשוט. אם אני מוסיף את המספרים של תחילת המלחמה, התכנסו ארבעה-חמישה ארגונים בנושא הזה, ואמרנו בואו נתארגן ביחד כי כולנו מנהלים את אותה אופרציה, וכדאי שניעזר אחד בשני. אם אנחנו משלבים את המספרים של ארגונים אחרים שהרימו אופרציות ענק, מספר החיים שהוצלו דרך שיפור ציוד המגן בחברה האזרחית לדעתי הוא בעשרות, אם לא יותר. בסופו של דבר זה ההבדל בין לקבל כדור בראש, וזה נוראי להגיד את זה, אם הקסדה חודרת או לא חודרת. ולקבל רסיס, חודר או לא חודר. דובר צה"ל יגיד שזה לא נכון, אבל כשאנחנו נתנו את הקסדות, היו לוחמים מגבעתי שקיבלו מאיתנו קסדות, ושאלו כמה אפשר לירות בהן. רואים חיילים שיורים במטווח בקסדות, מול הקסדות שאנחנו קנינו להן, שבאחת נספג ובשנייה לא, וברור לכן באיזה נספג ובאיזה לא, זה לא ציוד שנחמד שיש. ההסתכלות של הצבא כאירוע שלא קיים ונגמר היא לא נכונה בגדול.

שלמה אהרונישקי: הכול מתרומות?

העד: מה שהצבא משתמש? לא-

שלמה אהרונישקי: מה שאתם הבאתם.

העד: כן, הכול תרומות. קצת יותר מ-20 מיליון דולר בשווי ציוד, טיפה יותר.

שלמה אהרונישקי: אתם ממשיכים בזה עד היום?

העד: התעסקנו בזה באופן משמעותי בחודשים הראשונים של המלחמה. לצערי הרב

אנחנו כבר לא מתעסקים בזה היום. הסיבה היא פשוטה, הצבא לא רק שלא

מטפל בבעיה בעצמו, ואני מבין, לא פשוט להודות בזה בתור מערכת צבאית, אבל

העמדה הרשמית של הצבא היא שלא צריך כלום. וכל פעם שהנושא הזה עולה,

והוא עלה באמצעי התקשורת המון פעמים, התגובה הראשונית של צה"ל

שהאירוע כבר בטיפול. פשוט הגענו לנקודה שמאוד קשה לגייס כסף מתורמים, כשביד אחת אני אומר יש בעיה, צריך לפתור את הדבר הזה, ובצד השני דובר צה"ל אומר שהאירוע מטופל. עם כל הכבוד לי, גם אני הייתי מאמין לתא"ל במלחמה. ומעבר לזה, אני חושב שגם שכל שהזמן עבר, צה"ל ומשרד הביטחון הקטינו את הקשת שבה הסכימו לשתף פעולה. אם בתחילת המלחמה קצינים בדרגה בין סא"ל לאל"מ הרגישו בנוח להתקשר אליי, בעולם הקרבי אלה קצינים בדרגה בכירה, ולהגיד "תקנה לי איקס וואי זד", היום הצבא יותר על הדופק. גם באספקה, אבל גם בקרה שהאספקה לא תיעשה על ידי גורמים אזרחיים. ואני אגיד גם את הדבר הכואב, בסוף האירוע הזה לא חוקי. לקנות ציוד ללוחמים זה לא חוקי.

אז איך עשיתם את התעדוף, אם צה"ל פחות שיתף פעולה עם העניין?

ורדה אלשיך:

צה"ל לא שיתף פעולה בתעדוף למי לשלוח את הציוד אף פעם, הוא תמיד היה בגישה של תנו לנו. אנחנו היינו כל עוד שזה לא באלפים, אנחנו מעדיפים לתת ליחידה שחבר של חבר אומר שמחר הם נכנסים. את התעדוף אנחנו עשינו כי כמו שאמרתי הבאנו קצין רכש בכיר לשעבר להתנדב בעמותה. הסכום שאמרתי נשמע משמעותי, אבל מילאנו 4.5% מהבקשות שהגיעו אלינו למוקד שפתחנו. אגב, היו בקשות מוגזמות. נצא מנקודת הנחה שחצי מוגזמות, אבל כן מצאנו את הבן אדם שיגיד מה דחוף, איך מוודאים, איך עושים בקרה מינימלית לזה שהדרישה אמיתית, ואיך מסנכרנים אותה עם צה"ל, כי בסוף זו מערכת אנושית, וקצין לוגיסטיקה לשעבר יודע עם מי לדבר במערכת. היה מקרה שקנינו קסדות ליחידה, וגילינו שהם אמורים לקבל קסדות עוד יומיים. כן יש מקרים שהצלחנו לייצר שיתוף פעולה, אבל באופן כללי זה היה...

העד:

איל בן ראובן:

היה ניסיון של צה"ל לשתף אתכם פעולה?

העד:

ב-8.10 או ב-9.10 קיבלתי שיחת טלפון מאחד מזרועות התכנון שביקשו גישה למערכות המידע שלנו כדי שיוכלו לראות מה חיילים מבקשים. והיה המון שיתוף פעולה מצה"ל, אבל הוא היה מקצינים שלוחמים ומבקשים ציוד, ולא מי שיושב ומתכנן את זרימת הציוד. השיתוף מקציני התכנון והלוגיסטיקה היה בימים הראשונים. משרד הביטחון המשיך עוד כמה חודשים. אני יכול להראות לכם הודעות שאני מקבל עד עכשיו, המצב בשטח השתפר, אבל הבעיה לא נגמרה. אני כן יכול להגיד שניסיתי לפתור את הדבר הזה בצורה קצת יותר מערכתית. אני אספר סיפור - אחד התורמים שלי, רוב התורמים היו אמריקאים, בחור מאוד מקושר בארה"ב, ניסה לקדם תכנית אמריקאית של סיוע שמגיע דרך הקונגרס, דרך ועדה בסנאט, שהיו"ר שלה רוג'ר וויקלי, הסנטור של מיסיסיפי, שבו ארה"ב מלווה ציוד, לא עם ערך כספי נקוב, ומקבלת חזרה ציוד או בלאי. מעבר להיסטוריה, זו תכנית שב-39 יוסדה כדי לעזור לבריטים במלחמת העולם השנייה בלי להיכנס למלחמה. באזור דצמבר, אחרי שהבן אדם שלבקשנו שמו שמור במערכת, השקיע באמת מיליוני דולרים ברכש. הוא אמר אני רפובליקן, המערכת יותר מאפשרת את השיח הזה של בעלי ההון והפוליטיקאים ממש על השולחן, והוא יצא ואמר בואו נתניע מהלך כזה, דיבר עם הסנטורים בוועדה, עם חברי הקונגרס, ממש נכנסנו לשיח עמוק באירוע הזה עם נבחרים ציבור אמריקאים. אני הייתי אז בוועדה בארה"ב, ואמרנו טוב, הגיעה הבשורה, פתרנו את בעיית הציוד בארה"ב, כי התכנית האמריקאית אתה לוקח ימ"ח שקרוב אליך. יש ימ"ח אמריקאי בקפריסין עם מאות אלפי פריטים מהציוד שאנחנו היינו קונים. ניסו להתניע, ואז הגיע הרגע שבו, בכל זאת, זו ועדה בקונגרס, היא נותנת סיוע

למדינה ולא לאנשים פרטיים. אני חזרתי ארצה, הייתי בטוח שיקפצו על זה. ניסיון לשתף פעולה עם המערכת, זו הייתה הנקודה שבו הקש קצת שבר את גב הגמל, והגענו לדבר עם המערכת, מאלופים בפורום מטכ"ל, ראש חטיבת התכנון, ראש אכ"א, אנשים שאמורים להבין דבר או שניים בתהליך הרכש, והם שלחו אותנו לקצינה ספציפית בחטיבת התכנון שאחראית על התיאום מול האמריקאים ואסיפת הפערים הלוגיסטיים של הצבא במלחמת חרבות ברזל, ולא הצלחנו להשיג שיתוף פעולה. למרות שהגענו עם משהו שנראה מבטיח, פשוט בואו וקחו, התשובות שקיבלנו היו "אין מחסור ציוד, חיילים שמבקשים את הציוד הנוסף מפונקים ולא מבינים את התקינה של הציוד הזה בעצמם. אתם מפריעים לתיאום הישראלי-אמריקאי". זה קצת מצחיק, ובנימה צינית, אני חייב לציין שאם התיאום הישראלי-אמריקאי כפוף לגחמותיו של ילד בן 25, אז אנחנו במצב מעניין. אמרנו טוב, בסדר, הצבא באירוע של מלחמה, ננסה לפתח את זה במקומות אחרים. הגענו למשרד הביטחון. כמו שאמרתי בהתחלה, הייתי בקשר עם רוב דרגי הסמנכ"ל במשרד הביטחון, אמרתי בואו נתאם איזושהי שיחה. צר לי לבשר שהם תיאמו שיחה, ואז דחו אותה ומעולם לא תיאמו אותה מחדש. אז אמרנו טוב, בואו נלך שלב אחד למעלה, נעשה את זה בדרג הפוליטי. ראשי ממשלה לשעבר, חברי קבינט, בואו נזיז את זה. כל הזמן התגלה שהנושא הזה הוא עניין פנים-צה"לי שנגוע באגו ופוליטיקה פנימית. בסופו של דבר, צריך להיות אדם מאוד נקרא לזה מנותק מהמציאות בחברה הישראלית ואפילו מעט בור כדי להאמין בלב מלא שאין בעיות ציוד של חיילים בישראל. אני גם לא חושב שזה מה שהמערכת חושבת. אבל אני חושב שהמערכת טיפסה על עץ שקשה לה לרדת ממנו. היא יורדת לאט לאט באמצעות זה שקונים ונפח הלוחמים מצטמצם, אבל היא לא השכילה

להשתמש בגופים האזרחיים ולא בסיוע שהיה רלוונטי באותה תקופה. אגב, כמה חודשים אחרי זה אחד מהאנשים שפניתי אליהם במסע הזה חזר אליי ושאל אם זה עדיין קיים, וכבר זה לא היה על השולחן. זאת אומרת, האקלים הכללי, בשביל לפתור את הבעיה הזאת, היה במומנטום חיובי בתחילת המלחמה. היו מדינות שהיו מוכנות לעזור, היו בעלי הון שהיו מוכנים לממן. המערכת לא לקחה את זה בשתי ידיים, לא אמרה אוקיי שגיתי, אני אקח את זה בשתי ידיים, אלא העדיפה לומר שהבעיה הזאת לא קרתה.

אני מבינה שהיה באמת, מה שאתה אומר בעיניי זה נוראי, אם האפוד הקרמי לא מאה אחוז, שילך עם מה שיש. אני רוצה לדעת באיזה תחומים הציוד - רפואה, מה?

ורדה אלשיך:

אני אתן סקירה יותר רחבה מהארגון שלנו, כי אנחנו התמקדנו בציוד ממגן. זה היה המקור של הארגון. אני אעשה סקירה ברמת הארגונים האזרחיים. היה חוסר משמעותי כמו שכולנו יודעים בציוד אישי ומגן. זה קסדות ווסטים ברמה המצילת חיים, נקרא לזה בדרג מתחת זה זה משטחי מגן, שזה גם אירוע חשוב, ובדרג שמתחת לזה שכבר לא כל כך התעסקנו אבל כן היו המון ארגונים שהתעסקו זה ברכיות, מדים טקטיים, דברים שאני אמרתי שאני לא אציל את החיים של אף אחד אם אני אקנה ברכיות, אני מעדיף לקנות קסדות. אבל כן כל ציוד המיגון והנוחות האישי. תחתונים קנו, אבל זה לא האירוע. זה בכובע של ציוד מגן אישי. הסוג השני של ציוד שבעצם החברה האזרחית התגייסה כדי לספק זה ציוד מיוחד ליחידות מיוחדות. הדברים האלה הם לא סודות, אם תרצו אני אגיד גם למה. מספיק היום לגלול ברשת חברתית בשביל לראות בדיוק מה חיילים מחפשים, והדבר הזה הוא לא סוד. זאת אומרת, אני מבטיח לכם שאם עוזר לאויבים שלנו

העד:

לדעת שחיילי צה"ל או נח"ל שהיום נלחמים ברצועה מחפשים רחפנים, הם יכולים להיכנס לפייסבוק ולראות את זה. היום שלחו לי את הפוסט הזה, כמעט שנה אחרי כן, כמה עשרות פעמים. אם אנחנו נכנסים לציוד מיוחד, בדקתי בפייסבוק, כתבתי את השם של היחידות ואת הציוד, וזה לגמרי מפורסם. אפשר לכתוב בגוגל "מגל"ן משרשים אופטיים", ואפשר לראות שיש לוחמים במגל"ן שמחפשים לקנות משרשים אופטיים. אמצעי מנהור, כמו מנהרות תרמיות, לרשתות חשמל שמאפשרות הפעלה של האמצעים הטכנולוגיים האלה בזמן לחימה יותר ארוכה.

איל בן ראובן: צריך עכשיו ציוד תרמי מיוחד למנהרות.

העד: למדנו מאוד מהר איך להתעסק בדברים הבסיסיים שקנינו בהיקף נרחב. מצלמות תרמיות קנינו פעם אחת, זה יקר היסטרי. במקרים האלה ניסינו להגיע לאחד מהמפקדים הבכירים של היחידה, ואני החוק שעשיתי לאירוע הזה שכל עוד סגן מפקד יחידה ומעלה מבקש משהו, אני אפר לרגליו. מה שהוא צריך.

איל בן ראובן: למרות שכמו שאמרת, זה לא חוקי.

העד: אז לא. אני מעדיף-

איל בן ראובן: השאלה לא מבחינתך, אלא מבחינתו.

העד: גם מבחינתו.

איל בן ראובן: מפקד יחידה שעושה דבר כזה על פי החוק עושה דבר שאסור לו לעשות.

העד: נכון. ואני יכול להגיד שעם חלק מהמפקדים האלה יש לי קשרים חבריים עד היום, ומי שתשאל יגיד שהוא מעדיף לשבת בכלא מאשר שחייל שלו ייפגע יותר. אחד הדברים המופלאים בעם הזה, אני לא רואה את העם דורש ממפקד בכיר לשבת בכלא כי דאג לחיילים שלו.

איל בן ראובן: זה היה בעיקר יחידות מילואים?

- העד: לא, ביחידות מיוחדות וציוד מיוחד זה היה גם וגם.
- שלמה אהרונישק: ניסיתם לנהל את זה מול משרד הביטחון או צה"ל ולא באופן ישיר מול יחידה א' או ב'?
- העד: כן, לגמרי.
- שלמה אהרונישק: ולא הצלחתם?
- העד: ככל שאתה עולה בדרגות במערכת, הניתוק מהבעיה, זה כבר לא בשטח. דרגי השטח יודעים מה חסר ורוצים לפתור את זה. כשאתה עובד מול דרגי התכנון, הם רוצים לעבוד בצורה מסודרת ומערכתית. אז אני שמתי לב שיש פשוט איזושהי דרגה שברגע שאני מגיע לשתף איתה פעולה, קחו את המשאבים כמו שאנחנו יכולים להציע, אני לא יודע איך נקלעתי לסיטואציה הזאת שבה אני יודע להציע חבילת סיוע אמריקאית, קחו את זה, תעשו מה שאתם רוצים. גם אם הצבא היה אומר תקנה לשם, היינו עושים את הדברים האלה. בהתחלה זה לא היה מצרכים יותר חשובים, אני מניח. היו דברים יותר חשובים לטפל בהם בימים הראשונים של המלחמה. אבל ככל שהזמן עבר, אני חושב שזה כבר עניין של אטימות.
- איל בן ראובן: איפה אנחנו נמצאים היום? אתם עדיין פועלים?
- העד: לא, אנחנו לא פועלים, כי אנחנו כבר לא מצליחים לגייס כסף בסדר גודל משמעותי. יש לנו ישות דיגיטלית, כסף נכנס ויוצא בקטנה, אבל זה כבר לא מיליוני דולרים, והציוד הזה גם באמת עולה מיליוני דולרים. חילקנו בשווי של למעלה מ-20 מיליון דולר, וענינו בערך על 4.5% מהבקשות שהגיעו אלינו. עכשיו מה שקורה, המצב יותר טוב ככל שהזמן עובר, זה חשוב להגיד.
- ורדה אלשיך: יש גוף נוסף? היום למשל אתם לא פועלים.

העד:

אני מצליח לחשוב על אחד שעדיין עובד בסדר גודל בינוני בקסדות, ועוד אחד ברחפנים. מה שקורה היום זה שכל שהזמן עובר הצבא כן רוכש את הדברים, אבל גם היחידות שעושות את המשימות משתנות. יחידה שהתחילה את המלחמה בצפון, אחרי שמונה חודשים היא תעבור לעזה, כי "הגיע תורם להילחם". כל פעם שמגיעות יחידות חדשות, אז יש סבבים חדשים של יחידות שמנסות להשיג לעצמן ציוד. כי הצד השלילי, אבל מאוד מובן, של כל עניין הרכש האזרחי הוא שחייל מילואים שהגיע למלחמה ולא קיבל ציוד מהמדינה שלו, היה צריך לקבל אותו מארגון אזרחי, גם לא החזיר אותו למדינה. רכש הציוד שאנחנו עושים, אני לא יודע אם להגיד לצערי או לשמחתי, כי אני מבין את הרצון של חייל שלא קיבל קסדה ראויה שנייה לפני שהוא נכנס לעזה, אני מבין את הצורך לקחת אותה הביתה, אבל מצד שני זה לא מאפשר לצבא הגדול לנהל ולהשמיש ליחידות שעכשיו נכנסות למשימה. וגם מה שאתה ממש שם לב אליו, צרכים מיוחדים ליחידות מיוחדות הוא נחמד, וזה גם הכי סקסי. יש יחידות שהשם שלה ממלא את כולנו בגאווה, ואם היא צריכה משהו זה קל. עכשיו, כשהתמרון בעזה ארוך, מתיש ומייגע, אני אתן את הדוגמה הכי קלאסית - רחפנים. צה"ל לא ערוך להילחם עם רחפנים ברמה הצוותית המחלקתית. ביחידות שהכי פרגנו להן יש רחפן פלוגתי, וזה משהו שלא יכול להיות באוויר 24/7, ולפעמים נהרס. גם לא כל הפלוגה נעה ביחד. אחד הדברים שכל היחידות מנסים להשיג היום זה רחפנים. כי באמת מדובר באמצעי מציל חיים, כשאתה יכול לשלוח משהו שרואה את הדרך לפניך. לא צריך להיות מומחה צבאי גדול כדי להבין שזה מציל חיים.

אז הם פונים אליכם?

איל בן ראובן:

העד: כן, ואז זה מוסיף בעיה, כי דברים כמו רחפנים אלה דברים שצריך לצייל, וצריך להיכנס למערכת. יש חוסר יכולת של ארגונים אזרחיים לעזור בדברים שהיינו רוצים לעזור. הייתי שמח לקנות רחפנים בצורה יותר משמעותית ממה שעשיתי. עשיתי את זה במקרים שבהם ידעתי שנכנסים מחר בבוקר. יש היום מתקן עם בית ספר לצייל רחפנים, שמגיעים לוחמים מכל מיני יחידות עם רחפנים שנתרמו להם או ישירות לבית הספר. בעצם חיילים מגיעים ועוברים הכשרה, ואז לוקחים רחפן. אבל זה לא אירוע צבאי. האנשים הם צבאיים, אבל הרחפנים שמחולקים היום במתקן אדם לחלק גדול מיחידות המילואים הם רכש אזרחי שהצבא בדרג שטח השכיל להשתמש בו.

איל בן ראובן: אתה אומר שהיום, נכון לכרגע, במתקן אדם מתאמנים עם ציודים, רחפנים לצורך העניין, שנקנו על ידי עמותות או גופים אזרחיים, והם עם כל הבעיות של כיוול, כמו שאמרת.

העד: הם מציילים בעצמם, במתקן עצמו. זאת אומרת, דרגי השטח אמרו אחלה, הביאו רחפנים, נקים משהו שמצייל אותם, נלמד את האנשים להשתמש בהם.

שלמה אהרונישקי: הכיוול הוא באמצעות צה"ל?

העד: כן. אני לא מבין בזה כל כך, אבל יש איזשהו כיוול ברמה הטכנולוגית. וזה מצחיק להגיד, אבל אני יכול להגיד לך שאם היום תיסע למתקן אדם, למקום שמטפל ברחפנים בשביל רוב היחידות המתמרנות בעזה, תסתכל על מלאי הרחפנים, ותראה שאף אחד לא נקנה על ידי צה"ל. אני אומר את זה ממקור ראשון. יש לי חבר שנלחם עכשיו בעזה, שהיו צריכים שני רחפנים. אני כבר לא כל כך בעזה, אבל התקשרתי לבחור שתורם את הרחפנים, אמרתי לו שיש לי חבר שצריך

שתעזור לו, אמר לי אין בעיה, התקשרו אליהם אחרי שבועיים, הזמינו אותנו להכשרה.

שלמה אהרונישקי: מה התובנות שלך או ההמלצות שלך לצבא? על בסיס מה שראית. נגיד שהיו אומרים לך.

העד: אני אגיד כמה דברים. אני אתחיל בהכי פופוליסטי. אנחנו עם שמאוד מקדש את הלוחמים שלו, במיוחד את הנופלים שלו. אני חושב שלכל אחד מאיתנו, כאזרח שקם בבוקר ורואה הודעת הותר לפרסום, באמת כואב לב. אני חושב שחוסר ההלימה בין הסנטימנט הציבורי שיש היום ללוחמי צה"ל לבין המיגון הבסיסי שהם יוצאים איתנו לקרב הוא מזעזע. כי אנחנו מדינה דמוקרטית, ומה שיש להגיד הוא אפילו אקסטר-פופוליסטי, אבל תשאל אזרח אם הוא מעדיף שכל חמש שנים יחליפו את הציוד המתכלה של צה"ל או יבנו עוד מטוס, הוא יגיד ברור, שיחליפו ציוד, זה מציל חיים. אני חושב שמדינה שכל כך מקדשת את ערך החיים, ולצערי יש חיילים שנותרו את חייהם בהגנה על המדינה הזאת, המינימום שהצבא יכול לעשות זה לדאוג שיש עליהם את הציוד הממגן האישי המינימלי כדי להציל חיים. גם אם כל הארגונים האזרחיים הצילו אדם אחד, זה שווה את זה, וזה לא אדם אחד. כשאני קראתי את הסיכומים של ועדת וינוגרד, אני הייתי בן 9, וראיתי שגם היה ממש שיח על ציוד מתכלה, ואמרתי אנחנו חיים באותו אירוע. ההמלצה שלי היא הכי בסיסית שיש. מדינת ישראל היא מדינת הסטארטאפ, תלמדו לקחים. ציוד מתכלה צריך להחליף אותו, יש לו תקינה מאוד מסודרת. אני יכול לספר פה לאיל דברים ששעות קדימה ישגעו אותו על חוסר מוכנות בציוד לא מציל חיים. לדוגמה, רוב תיקי הלאו למילואים היו ישנים, הם התפוררו. תמצא לי חייל מילואים

שהלך לקרב עם תיק לאו מסודר ולא פשוט דחף את תיקי הלאו שלו למקום אחר,

אני אהיה מאוד מופתע.

ראיתי את זה בציווד רפואי.

איל בן ראובן:

בציווד רפואי גם, היו ארגונים שהקדישו את עצמם אך ורק לציווד רפואי. היו

העד:

ארגונים שממש התעסקו ברכש בסדר גודל מטורף.

יש לי בן חובש בצנחנים במילואים, שבא לימ"ח וארגן לעצמו בעזרתנו תיק ציווד

איל בן ראובן:

רפואי.

יש לי נכד שהוא רופא בצנחנים, והוא פנה אלינו ואנחנו שלחנו אליהם תיקי גב

ורדה אלשיך:

לפרמדיקים, שצריכים להיות יותר קלים.

זה הדבר שאותי תמיד מדהים, כי לא פגשתי אזרח אחד במדינת ישראל, לא

העד:

משנה מה התפקיד שמילא, שאמר לי "אין חוסר בציווד". זאת אומרת, הדבר הזה

פגש את כולנו ברמה היומיומית והאנושית. הרבה פעמים שאלתי את עצמי איך

האירוע הזה עדיין קיים. מספיק לפתוח רשת חברתית ולהבין שהאירוע הזה קיים.

את התשובה לבעיה אתה נתת בהתחלה, כשאמרת שהצבא טוען שהכול בסדר.

איל בן ראובן:

זאת הבעיה.

הצבא טוען שהכול בסדר.

העד:

ברגע שאתה לא מודה שיש לך בעיה, אתה לא דואג לתקן אותה. זה נכון עד

איל בן ראובן:

למעלה.

פה גם הבעיה בדרגים, זה אפילו לא אצל אלוף, יש סא"לית ואל"מ שיושבים באגף

העד:

התכנון, שהם הגורם שאמור להזיז את המחט, והמחט במקום, אז המערכת לא

זזה. האל"מ האחראי לא מדבר, וזה עולה למעלה, בסופו של דבר.

ורדה אלשיך: מה שנשאר לנו זה להגיד לך תודה. גם על מה שעשית, וגם על זה שבאת לכאן,

ולצערנו גם על מה שסיפרת.

העד: תודה לכם על זה שאתם גם נכנסים לתפקיד הכל כך חשוב של להסיק את

המסקנות האלה.

שלמה אהרונישקי: תודה.

איל בן ראובן: תודה רבה.

העד יוצא מן האולם.

- הישיבה ננעלה -